

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

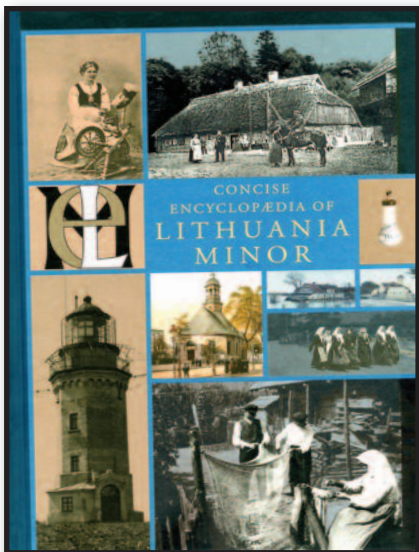
ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, FEBRUARY – VASARIO 28, 2015 • Vol. CVI Nr. 25 Kaina 2 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-27-15

ŠIAME NUMERYJE:

Apie Mažąją Lietuvą
– angliškai – 7 psl.

Antroji Prezidento K. Griniaus
žmona – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

„Šviesa visada laimi prieš tamsą“

Kongreso Bibliotekoje – Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas. L. Segers nuotr.

Tokiais žodžiais savo kalbą Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime baigė Mайдano aikštės įvykių dalyvis, ukrainietis Andri Parubiy. Vasario 25 d. Lietuvos ambasados rengtas minėjimas įvyko puošnioje Amerikos Kongreso Bibliotekos „Narių salėje“, kur susirinko daug svečių, ypač daug uniformuotų kitų kraštų karinių pajėgų atstovų. Lietuvos ir Amerikos himnus sugiedojo Diana Howes. Įvadinį žodį tarė Lietuvos ambasadorius Žygimantas Pavilionis, kuris pagrindinei kalbai pakvietė LR Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį.

Savo kalboje Vytautas Landsbergis prisiminė buvusius savo apsilankymus Washingtone Atgimimo dienomis, kada šalis, be savo kariuomenės ir be ginklų, nutarė gyventi laisva. „Ir štai dabar džiaugiamės ne tik dvidešimt penkerių metų nepriklausomybės, bet ir dešimties metų, kada esame ir Europos Sąjungos, ir NATO narė, sukaktimi.“ Tačiau, sakė Landsbergis, daug brangaus laiko buvo prarasta, ir Lietuva vėl stovi pavojaus kelyje. „Nereikia niekieno leidimo savo šalį ginti ir gelbėti skęstantį pasaulį. Mūsų draugai Europoje svarsto, kas yra įmanoma. Mes turime atsiminti, ką sakė šv. popiežius Jonas Paulius II, kuris ragino siekti to, kas buvo neįmanoma. Lietuva ir pasiekė tai, kas tada atrodė neįmanoma ir tokia viltimi turime gyventi ir dabar.“ – 2 psl.

Vytautas Landsbergis ir Sen. Richard Durbin

Venecijos karnavalas – šventė, kuri pasilieka su tavimi

Algis Vaškevičius

Pelenų dienos išvakarėse, vasario 17-ąją Italijoje, Venecijoje baigėsi garsusis karnavalas, kuris šiemet prasidėjo sausio 31 dieną. Šimtai tūkstančių turistų grįžo į namus, patys italai grįžo prie įprastų darbų, daugybė įvairiaspalvių kaukių vėl sudėta į lentynas ir lauks ateinančių metų. Liks nuostabūs prisiminimai, daugybė nuotraukų ir jausmas, kad pamatei tai, ką kiekvienas bent kartą gyvenime turėtų pamatyti.

Venecijos karnavalas yra neabejotinai vienas iš pačių populiariausių ir labiausiai turistų lankomų renginių pasaulyje. Tai – ypatinga šventė, kuri suteikia puikią progą pamatyti senas tradicijas, pabūti ir pasidžiaugti kartu su daugybe žmonių iš pačių įvairiausių pasaulio šalių. Per karnavalą, ir ypač savaitgaliais Venecijoje susirenka labai daug turistų, jų gausu pagrindinėse aikštėse, kavinėse, salonuose, prie gondolų, o per pagrindinius tiltus per kanalus net sunku pajudėti dėl ten būnančių spūsčių. – 14 psl.

Žmonės-kaukės Venecijos gatvėse karnavalo metu.

A. Vaškevičiaus nuotr.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Pelenų dieną pradėjome gavėnios metą. Į gavėnios rimtį įveda pirmojo gavėnios sekmadienio Evangelijos skaitinys. Jame pasakojama, kad Dievo Dvasia pakino Jėzų nukeliauti į dykumą. Joje Jėzus praleido keturiasdešimt dienų. Jis tenai buvo su žvėrimis, velnio gundomas, bet jam tarnavo angelai.

Jeigu kurie iš jūsų esate buvę Šventojoje Žemėje, matėte tos dykumos vaizdus. Šalia dabartinių greitkelių matosi saulės išdeginti laukai, akmenys, uolos, skurdūs krūmokšniai; retkarčiais praskuodžia uolų barsukas ar uolų plyšyje skuba pasislėpti gyvatė, nes tiesiai virš galvos neįgailestingai svilina saulė.

Jėzus, prieš pradėdamas skelbti Evangeliją apie prisiartinusią dangaus karalystę, prieš prisiimdamas ant savo pečių žmonijos nuodėmes, panorė keturiasdešimt dienų ir naktų praleisti būtent tokioje nesvetingoje aplinkoje, labai panašioje į tą, kokią nuodėmė sukuria mūsų sieloje. Ką didelė kaitra padaro gamtai, tai nuodėmė padaro mūsų dvasiai – sunaikina dvasinę gyvybę. Lieka tik žvėrys, gyvatės ir savo paslaugas žadantis gundytojas.

Evangelistas Morkus neaprašo, kaip piktoji dvasia gundė išalkusį ir kaitros nukamuotą Jėzų. Tačiau jį slėgė ne tiek fizinis nuovargis, kiek visų amžių žmonių nuodėmės. Jis užsideda žmonių nuodėmes sau ant pečių, pasiryžęs užnešti jas ant kryžiaus ir mirti už mus, bet žino, kad daugelis žmonių nepaisys jo aukos ir toliau vergaus nuodėmei, leis bus būti jo žudomi. Bet Jėzus taip pat žino, kad bus daug kitokių, kurie atsilies į jo meilę ir pasi-

Vertybių perkainavimo metas

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

naudos jo kryžiaus auka, kad prisikeltų naujam gyvenimui. Dėl to Jėzus atmeta piktosios dvasios gundymus pasitraukti iš sunkaus aukos kelio. Tikra meilė niekuomet nebijo sunkių dalykų.

Evangelistas rašo, kad dykumoje Jėzui tarnavo angelai. Jie tarnavo ne tik Jėzui – tarnauja kiekvienam žmogui, kuris ryžtasi keistis į gera. Jie padeda pakelti mūsų asmeninės dykumos, kurioje kovojame su nuodėme, atšiaurumą. Juk gavėnios metas dvasinė prasme ir yra ta dykuma, į kurią esame pakviesti, ruošiantis Kristaus Prisikėlimui.

Gavėnia kviečia susivaldyti valgyje, vengti pasilinksminimų, daugiau pabūti tyloje su Dievu ir pasitikrinti, ar nenešiojame savo sieloje kokio nors blogio, kurį reikėtų išmesti. Gavėnios metas yra darbo, keitimosi, vertybių perkainavimo ir dvasinio augimo metas. Gavėnia taps palaimintu metu, jeigu ją praleisime Dievo artumoje.

Ką gavėnios pradžioje sako mums Dievo žodis? Skaitinyje iš Pradžios knygos (Pr 9, 8–15) girdėjome apie Dievo sandorą su Nojumi ir jo sūnumis, išsielgebėjusiais iš baisaus tvano. Dievas pažada nebausti žmogaus, o žmogus – klausyti Dievo. Vaivorykš-

tė bus šios sandoros ženklas. Būtų labai gera, kai pamatome danguje vaivorykštę, pamąstyti apie asmenišką sandorą su Dievu ir kaip ją saugome.

Gavėnios metu esame kviečiami pasitikrinti asmenišką sandorą su Dievu. Šią sandorą sudarėme per Krikštą. Apie tai apaštalas Petras kalba: „Jūs dabar gebsti <...> krikštą. Jis nėra nešvaraus kūno nuoplovimas, bet Dievo maldavimas suteikti gryną sąžinę dėlei prisikėlusio Jėzaus Kristaus“ (1 Pt 3, 21).

Bažnyčia kviečia gavėnios metu susitaikinti su Dievu, atliekant asmeninę išpažintį. Kad šis susitaikinimas atneštų tikros dvasinės naudos, tikintieji yra kviečiami dalyvauti gavėnios rekolekcijose, geriau įsigilinti į save ir nuoširdžiau sutvarkyti savo sąžinės reikalus. Noriu padrasinti visus nebijoti atvirai pažvelgti į savo sąžinę. Kad ir kokio sunkumo nuodėmės ją slėgtų, Dievas yra didesnis už mūsų nuodėmes ir pasiruošęs jas atleisti, jei tik rimtai gailimės ir ryžtamės jų saugotis. Dievo Sūnus Jėzus Kristus už mūsų nuodėmes sumokėjo didelę kainą. Dėl to apaštalas Petras sako: „Kristus vieną kartą numirė už nuodėmes, teisusis už neteisiuosius, kad mus nuvestų pas Dievą“ (1 Pt 3, 18).

Kai Pelenų dieną ant mūsų galvų buvo barstomi pelenai, kunigas kalbėjo Jėzaus žodžius, pasakytus tuojuo po dykumoje praleistų keturiasdešimt dienų: „Atsiverskite ir tikėkite Evangelija.“ Leiskime šiems žodžiams skambėti mūsų sielose per visą gavėnią. Tai atneš gerų vaisių.

„Šviesa visada laimi“

Atkelta iš 1 psl.

Trumpame žodyje Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius priminė, jog „dabar girdime daug gerų ir gražių šūkių, bet reikia juos įgyvendinti. NATO mums teikia šiek tiek užtikrinimo, bet atsिमinkime, kad tebėra tas pats pasaulis ir ta pati Europa. Tačiau turime prieš blogį laimėti.“

Taip pat kalbėjo Lietuvo energetikos ministras Rokas Masiulis, kuris sakė, jog dabar ypač reikia mažiau kalbėti, o daugiau dirbti savo krašto gerovei.

Po to ambasadorius Pavilionis žodį tarti pakvietė buvusį Gruzijos prezidentą Mikheil Saakašvili, kuris sakė, kad Lietuva laisvę laimėjo daugeliui Europos tautų – „mums visiems“. Gruzijai besilaisvinant, Lietuvos ambasada Gruzijos atstovams buvo pasiūlius naudotis Lietuvos ambasados patalpomis ir priemonėmis.

Ypač jautrų ir gražų žodį tarė ukrainiečių atstovas Andri Parubyi, kuris Maidano dalyvio ženklą padovanojo Lietuvos ambasadoriui. „Ukrainoje giname Europos civilizaciją“, – sakė jis, – ir taip pat Lietuvos nepriklausomybę. Maidano aikštėje ukrainiečiai mirė su Europos valstybių vėliavomis rankose, o Vytautas Landsbergis visada visiems bus laisvės simbolis.“

Taip pat kalbėjo Ohio valstijos Kongreso atstovas ir Kongreso NATO

asamblėjos bei Atstovų Rūmų karinių pajėgų komiteto pirmininkas Michael Turner ir – minėjimo vaišių rėmėjų vardu Lithuanian American Business Council pirmininkas Eric Stewart. Po to ambasadorius Pavilionis visus pakvietė vaišėms. Minėjime dalyvavo JAV LB pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen ir Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas.

Atskirame kambaryje, Kongreso narių skaitykloje, buvo keliasdešimties įdomiausių Kongreso Bibliotekoje esančių lietuviškų knygų paroda. Ta proga buvo paruošta penkių puslapių apžvalga apie Bibliotekoje esančią medžiagą apie Lietuvą, kurią paruošė Bibliotekos periodikos skyriaus darbuotoja Regina Frackowiak.

Tos pačios dienos vakare vietinė Lietuvių Bendruomenė buvo pakviesta į Lietuvos ambasadą, kur buvo pristatyta Vytauto Landsbergio surinktų ir anglų kalba parengtų dokumentų knyga „Guilt and Atonement: the Story of 13 January“ ir parodytas trijų dalių filmas apie Atgimimo įvykius. Filmą yra puikiai profesionaliai parengtas nepaprastai išsamus vaizdų ir garsų dokumentinis rinkinys apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dienas, kaip filmo pirmosios dalies pavadinimas sako, „Nuo Čiurlionio iki Sajūdžio“, per Baltijos tautų atbu-

Iš k.: Senatorius J. McCain, prof. Vytautas Landsbergis ir LR užsienio reikalų ministras L. Linkevičius Ludo Segers nuotr.

dima ir Baltijos kelio iki Nepriklausomybės paskelbimo. Šio filmo iniciatorė ir viena iš gamintojų buvo Gražina Ručytė-Landsbergienė. Tikrai reikia jai dėkoti, kad ji sugebėjo ir galėjo surinkti tiek daug iki šiol nematytos ir negirdėtos, labai svarbios to dienų įvykių vaizdinės medžiagos. Tikimasi šį filmą užbaigti su Sausio 13 d. įvykiais.

Atsilankiusieji vėl buvo pavaišinti. Ten taip pat žodį tarė Estijos ambasadorius Errik Marnei ir JAV LB pirmininkė Sigita Šimkuvienė-Rosen. Dešimt laimingų dalyvių loterijoje laimėjo po knygos egzempliorių.

Pirmasis atkurtos valstybės vadovas vizito Washingtonu metu taip pat susitiko su JAV Kongreso Astovų rūmų pirmininku John Boehner, senatoriais – Senato ginkluotųjų pajėgų komiteto pirmininku John McCain ir Senato demokratų grupės vadovo pavaduotoju Dick Durbin, Kongreso demokratų grupės vadove, buvusia Atsovų rūmų pirmininke Nancy Pelosi, vienu žymiausių ir įtakingiausių šiuolaikinės tarptautinės politikos ekspertų profesoriumi Zbigniew Brzezinski.

„Draugo“ info

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Kai kam nepatiko, kad Vasario 16-osios proga Prezidentė apdovanojo dviejų Lietuvų atstovus. Ką aš turiu galvoje? Štai tokia oficiali informacija: Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga Valstybės ordinais ir medaliais už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje Prezidentė Dalia Grybauskaitė apdovanojo beveik keturias dešimtis Lietuvos ir užsienio valstybių piliečių: per iškilmes Prezidentūroje Vytauto Didžiojo ordino Komandoro didžiuoju kryžiumi kaip sėkmingų valstybės strateginių projektų įgyvendintojai apdovanoti ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, Seimo narys, buvęs ministras pirmininkas Andrius Kubilius, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius; Vytauto Didžiojo ordino Karininko kryžiumi D. Grybauskaitė už sėkmingą valstybės strateginių projektų įgyvendinimą apdovanojo energetikos ministrą Roką Masiulį, buvusį energetikos ministrą Arvydą Sekmoką, finansų ministrą Rimantą Šadžių, Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotoją, finansų eksministrę Ingridą Šimonytę, Lietuvos banko valdybos pirmininką Vitą Vasiliauską...

Be kita ko, tarp 38 pagerbtųjų yra ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi apdovanota išėvijus veikėja – ilgametė Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Gabija Marija Petrauskas, bet šį kartą noriu kalbėti apie priešpriešas, todėl pacituosiu „Lietuvos ryto“ internetinio dienraščio, kuriam, galima suprasti, nepatiko, kad oponentai surikiuoti greta, nuomone: „Už sėkmingą strateginių projektų įgyvendinimą Vytauto Didžiojo ordino Karininko kryžiumi apdovanoti dabartinis ir buvęs energetikos ministrai Rokas Masiulis bei Arvydas Sekmokas. Nors pastarojo konservatoriaus veikla buvo vertinama ypač priešaringai, jis visą laiką laikytas prezidentės favoritu“. „Po netikėto ordino skyrimo politikos užkulisiuose imta aptarinėti, jog toks apdovanotųjų sąrašas greičiausiai atsirado dėl to, kad Prezidentė neдрišo išskirtinai pamaloninti vien jos politinių sąjungininkų dešiniųjų buvusios Vyriausybės narių. Kitaip sakant, A. Butkevičius už gautą ordiną tarsis turėtų padėkoti ir A. Kubiliui“.

Kiekvienas išžvelgiame tai, ką norime išžvelgti. Štai aš išžvelgiu, kad Prezidentė nori Lietuvą sutaisyti, ji nori, kad išnyktų ta bjauri priešprieša, kuri taip kenkia Lietuvai. Ypač tai nuodinga politikoje – jeigu ką nors pasiūlo dešinieji, kairieji būtinai atmes ir atvirksčiai. Nė vienas biudžetas per 25-erius nepriklausomos valstybės metus nėra patvirtintas ir opozicijos balsais, nors dažniausiai nesutariama tik dėl smulkmenų, bet balsuojama iš principo prieš.

Dabar Prezidentės apdovanojimo principas suteikia vilčių, kad ji stums idėją kitą kadenciją formuoti vokišką koalicijos variantą – susitarti socialdemokratams ir konservatoriams. Ir tai būtų labai teisinga, nes dėl skirtingų nuomonių, – ir tai švelniai pasakyta, – Lietuva praranda didžiausius resursus – jeigu viena vyriausybė pradeda brangius projektus, atėjusi kitos ideologijos vyriausybė, norėdama parodyti, kad ankstesnioji buvo bloga ir neišmintinga, projektą užgesina. Idėtos lėšos nueina vėjais, o tai juk žmonių sunkiu darbu uždirbti pinigai. Vienas iš tokių kvailių užsispyrimų yra Visagino atominės elektrinės projektas. A. Kubiliaus vyriausybė skubėjo susitarti su japonų-amerikiečių firma „Hitachi“, kad projektas kuo toliau išibėgėtų ir būtų negrįžtamas. Nepasisekė, nes kairieji palaikė ekstremalų (ar Rusijos inspiruotą) referendumą, kad atominė elektrinė nebūtų statoma, ir projektas pralaimėjo (kad Lietuva ir toliau būtų priklausoma nuo Rusijos elektros). Iš dabartinės Vyriausybės trypciojimų matyti, kad ji nėra prieš atominę, nes pasitarimų su „Hitachi“ dar vis nenutraukia, bet atvirai pripažinti, kad anksčiau žengė kvailą žingsnį, nedrįsta. Ačiū Dievui, kad jau nebegalėjo nutraukti dujų terminalo, elektros kabelio per Baltijos jūrą ir elektros linijos per Lenkiją į Europą projektų, ir šiandien Lietuva yra labiau savarankiška energetiškai, o dar po metų, kai pradės veikti elektros linija per Lenkiją, Kremliaus pykčiui situacija dar pagerės.

Taigi jeigu Lietuva nors keletą kadencijų pagyventų susitarus dviejų ideologinių polių jėgoms, ji paprasčiausiai atsigautų ekonomiškai, nes nebūtų kas stabdo natūralių, pribrendusių procesų ir energija, užuot švaistoma švilpukams, būtų pa-

Laikas Lietuvai susitarti

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

naudojama piliečių gerovei kurti.

Kad tai įmanoma, pasikartosiu, – rodo Vokietijos pavyzdys, kur jau antrą kadenciją valdo krikščionių demokratų ir socialdemokratų vyriausybės. Žinoma, sudėtinga būtų susitarti dviems Lietuvos ideologiniams poliams, – ir aš turiu galvoje tik socialdemokratų ir konservatorių, nes nei Darbo partijos, nei Pakso vadovaujamų tvarkiečių nelaikau partijomis, greičiau tai ekonominių (ar dar kitokių) interesų jungiamos vieno vado grupuotės, kurios neturi jokių ideologijų ir idealų, o gryną ekonominį interesą ir dirba tik savo kišenei. Už konservatorius garantuoju, nes daug metų dirbau jų komandoje ir mačiau, kaip augo ir europėjo ši politinė jėga, kuri, priėmusi moralinį politiko kodeksą, jo laikosi. Ir manau, kad būtent dėl savo moralinių išpareigojimų ji atsirado nelygiame politiniame lauke ir pralaimi, kai kitos partijos į savo kasas pumpuoja nelegalius pinigus ir gali surengti brangius rinkimų kampanijas bei nesibodi nupirkti rinkėjus pačiu niekingiausiu būdu. Socialdemokratų nepažįstu, bet iš jų veiksmų matau, kad didieji machinatoriai jau ir ten išeina iš mados. Anksčiau buvo visko, bet Europa ir europietiškos mados valo ir šitą politinę jėgą. Ko nepasakysi, pvz., apie žemės ūkį valdančią „darbiečių“ partiją – vien iš žiniaskaidos matyti (o kiek dar nematyti), kad pinigėlių sėmimas vyksta visu plotu ir visu tempu. Nemanau, kad Prezidentė ir socialdemokratai to nemato. Bet, matyt, nenori judinti valstybės pamatų, apsikencia ir leidžia veiksmui vystytis iš inercijos. Gal didžiuosius machinatorius susėms pasibaigus kadencijai? Duok, Dieve, bet jau daug metų bando vienus semti, ir kol kas rezultatų nėra.

Kaip vienoje vyriausybėje galėtų sutilti dabartiniai kairieji ir dešinieji politikai? Tikriausiai dalis abiejų pusių politikų turėtų nueiti nuo scenos (pvz., pavyzdinis sovietinis kombinatorius, kuris šiandien Seime vairuoja ekonomiką), ir viena, ir kita pusė netektų ir dalies rinkėjų, nes būtų nusivylusių, bet ateitų naujų. Žmonėms patinka taika ir jungimasis, o ne skaldymasis. Koks puikus efektas buvo, kai konservatoriai susijungė su krikščionimis demokratais 2008 m. Manau, ir šį išbandymą Lietuva praeitų sėkmingai.

Visi mes kažkaip evoliucionuojame. Negaliu begėdos jausmo prisiminti savo gyvenimo vieno fakto. Kažkada, giliais sovietiniais laikais, kuomet buvau jauna ir „laisva“ žurnalistė (nedirbau jokiam laikraštyje, gyvenau iš kuklaus honoraro rašydama apie kultūrą ir kultūrininkus) ir dėl to negalėjau išvykti į užsienį (nedirbančių valdiško darbo neišleisdavo, be to, ir važiuoti neturėjau už ką), o keliauti baisiai

norėjau. Taigi priėmiau „Nemuno“ žurnalo pasiūlymą nuvažiuoti į Sibirą, kur vyko „komjaunuoliškos statybos“ ir buvo statoma nauja geležinkelio linija per visą Sibirą – vadinamoji Transsibiro Baikalo-Amūro magistralė. Kadangi ten dirbo ir lietuvių brigada, reikėjo padaryti reportažą apie ją. (Kad ten pagrindiniai statytojai buvo kaliniai, ne komjaunuoliai, čia kita kalba; ir dabar pašiurpstu prisiminusi – kaip galėjau ryžtis...) Vieno miestelio, Lenos upės

uosto Ustkuto, laukiamojoje salėje ant sienos pamaciau pakabintą gal 30 darbuotojų sąrašą, kuriame mažiausiai pusė pavardžių buvo lietuviškos. Pagalvojau, kad tai 1863 m. sukilimo dalyvių palikuonys. Šiandien man tiesiog nuostabu, kokia buvau neišmanėlė – juk tai buvo 1973-ieji metai, ir upėviai buvo pokario tremtiniai ir jų jau paaugę vaikai. Bet iš kur man buvo žinoti apie partizanų ir jų naikinimą, jų kūnų niekinimą ant grindinio, apie žmonių vežimus į Sibirą, jeigu aš gimiau gerokai po karo, o tėvai apie tokius dalykus paprastai vaikams nepasakodavo, saugodami juos nuo neigiamų pasekmių. Gyvenime man neteko susidurti su tokios informacijos turėjusiais arba disidentinio judėjimo dalyviais. Viešoji sovietinė opinija, jeigu ir užsimindavo apie ką nors panašaus, bet iškreiptai ir melagingai, stengiantis apšmeižti ir supurvinti jiems nepaklūstančias žmones. Reikėjo būti labai išmintingam, kad tame sovietiniame jovale galėtum atkapstyti tikrą faktą.

Tam tikrą idėjinio brendimo kelią praėjo ir Prezidentė, kuri šiandien laikoma konservatorių proteguotoja. Ji augo paprastų žmonių šeimoje, kur, išivaizduoju, gyvenimas tekėjo labai primityviai – kad būtų pavalgęs ir apsirengęs, o jeigu dar gražiai – tai ko bereikia. Apie kokias ten okupacijas, žodžio laisvę daugelis eilinių net nesusimąstė. Suprantu, kad sovietai, pamatę guvaus proto jaunuolę, ją ypač globojo ir klojo jai raudonus kilimus. Jeigu ne Sąjūdis, gal ji laikui bėgant būtų užėmusi ir Brazausko vietą. Bet ačiū Dievui, buvo žmonių, kurie suprato epochos esmę ir nukreipė ne tik valstybę, bet ir mus, tos valstybės piliečius, į nepriklausomybę. Jeigu eidama į politiką Prezidentė didžiavosi, kad yra Brazausko mokinė, tai dabar ją jos nekentėjai vadina Landsbergio mokinė. Manau, kad panašiai ir yra. Kai Prezidentės šiemet žurnalistai paklausė, ar ji per pastaruosius metus nepadarė klaidų, ji pasakė – ne – viską dariau pagal turimą informaciją. Jeigu nesi prieš šį žmogų nusistatęs, supranti, kad ji sako tiesą. Aš šiuo žmogumi pasitikiu, nes jis yra sėkmingas gyvenimo mokinys. Dar daugiau – jis neturi kitų išskaiciavimų, tik sąžiningai, pagal turimą informaciją ir savo kompetenciją atlikti pareigą. Manau, kad dabar ji mato savo pareigą – padėti susitarti Lietuvai. Būdama išmintingas žmogus, o dar ekonomistė, ji negali nematyti, kad ideologinis susipriešinimas kenkia valstybei, tiesiog stabdo jos vystymąsi.

Dieve, laimink šį Prezidentės žygį. Vardan tos Lietuvos. Deganti Ukraina yra akivaizdžiausias pavyzdys, kaip tarpusavio nesantaika pasinaudoja svetimieji.

Moterys politikoje – būtinybė

Darbo vizito į Čilę išvykusi Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvauja Čilės vyriausybės ir Jungtinių Tautų surengtame aukšto lygio renginyje „Moterys valdžioje ir sprendimų priėmimo: siekiant pokyčio“. Prezidentė, kuri taip pat vadovauja Pasaulio moterų vadovių tarybai, skaitė vieną pagrindinių renginio pranešimų apie moterų įsitraukimą į politiką ir valstybės valdymą bei pasidalino Lietuvos patirtimi šioje srityje.

„Moterų dalyvavimas politikoje nėra mados, ambicijų ar kvotų užpildymo klausimas. Tai būtinybė, diktuojama pasaulinių ekonomikos ir saugumo iššūkių. Jiems įveikti būtinos sutelktos visų – vyrų ir moterų pastangos. Kaip vadovės, mes galime būti pavyzdys kitoms moterims“, – sakė Prezidentė. Šalies vadovės teigimu, išlikusios kliūtys moterims aktyviai įsitraukti į politiką skatina nelygybę ir socialinę atskirtį, stabdo valstybių demokratinę ir ekonominę vystymąsi. Dėl to nukenčia kiekvienas visuomenės narys.

Aukšto lygio renginys Čilėje skirtas aptarti pokyčiams,

Prezidentė D. Grybauskaitė su buvusia Airijos prezidentė Mary Robinson. Roberto Dačkaus nuotr.

kurie įvyko per 20 metų nuo Pekino deklaracijos priėmimo. Ši deklaracija – pirmasis globalus dokumentas, įpareigojęs valstybes užtikrinti lygias vyrų ir moterų galimybes visose visuomenės gyvenimo srityse. Renginyje dalyvauja JT generalinis sekretorius Ban Ki-moon, buvusi Airijos Respublikos prezidentė Mary Robinson, Nobelio taikos premijos laureatė Leymah Gbowee, kiti valstybių, tarptautinių organizacijų, pilietinės visuomenės atstovai iš 38 šalių.

Prezidentės spaudos tarnyba

TELKINIAI

Išradingas Vasario 16 d. minėjimas Detroito apylinkėse

Nusilenkti ant scenos užlipo programos rengėjai ir dalyviai

Juozo Vaičiūno nuotraukos

„Šeduvos bernai“ patiko ir mažiesiems popietės dalyviams.

Nepriklausomybės svarbą priminė kun. G. Jonikas.

Šventėje pagerbti Janina ir Narimantas Udriai (dešinėje)

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės skatinimas „Vasario 16-tąją švęsk išradingai“ buvo įgyvendintas vasario 22 d. po šv. Mišių Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre, Southfield, MI. Internetiniame kvietime buvo teigiama, kad laisvė ne dovanojama, laisvė iškovojojama. Išradingai buvo pagerbtos Vasario 16-oji ir Kovo 11-oji – dienos, įsirėžusios Lietuvos istorijon.

Pamoksle kun. Gintaras Jonikas išryškino Nepriklausomybės prasmę, visus kviesdamas tapti modernių laikų knygnešiais, kurie rūpinasi išsaugoti lietuvišką žodį ir tradicijas. Prie altoriaus buvo atneštos septynios vėliavos, kurios vėliau, minėjimo pradžioje, buvo perkeltos į salę.

Minėjimą rengė JAV LB Detroito apylinkė. Po oficialios minėjimo dalies visus linksmino „Šeduvos bernai“ – kaimo kapela iš Lietuvos, Šeduvos miestelio. Muzikantus iš Lietuvos pakvietė parapijos klebonas Gintaras Jonikas, kuris daug prisidėjo prie kapelos gastrolių po Ameriką. Jų kelionę rėmė Lietuvių Fondas.

Vasario 16-oji San Francisce

Džiaugiamės, kad svarbią Lietuvos istorijai dieną San Francisco lietuvių bendruomenė susirinko švęsti kartu. Renginys buvo ypatingas ir jaukus jūsų dėka. Labai tikimės, kad filmo „Nematomas frontas“ peržiūra buvo informa-

tyvi ir įkvepianti, o mažieji bendruomenės nariai mėgavosi lietuviška animacija. Nepaprastai didelis ačiū visiems susirinkusiems, kurie savo dalyvavimu sukūrė prasmingą ir įsimintiną šventę.

Dar kartą norime padėkoti lituanistinės mo-

kyklos „Genys“ mokiniais, mokytojams ir tėvams už puikią programą bei kūrybines dirbtuves vaikams. Atsidavę mokytojai, tėvai ir mokiniai puošė šventę ne tik šypsenomis, dainomis ir šokiais, bet ir neįkainojamu darbu, pastangomis, idėjomis renginio metu.

Ypatingas ačiū savanoriams, kurie pasitiko svečius ir puošė mūsų šventę: Dianai Plačiakienei, Lukui Steibliui, Laurai Gardner, Maksim Golovkin. O taip pat vaikų dirbtuves suorganizavusiems ir įvykdžiusiems: Aidai Sakalauskaitei, Vytautui Staraičiui, Rasai Radavičius, Danguolei Berulytei – McHargue bei visiems prisidėjusiems tėvams ir mokytojams.

Taip pat džiaugiamės, kad mūsų šventę aplankė filmo „Nematomas frontas“ režisierius Vincas Sruoginis, kuris noriai dalinosi įdomiomis istorijomis apie filmo filmavimą ir užkulius. Dėkojame Vincui už galimybę išvysti filmą, dalyvavimą ir nuoširdumą. Šiuo metu Vincas Sruoginis ieško įvairiapusių paramos naujam projektui – filmui „Las Stand“. Jeigu norėtumėte prisidėti, rašykite me@vincas.tv.

Iki pasimatymo renginyje „Lithuanian Cultural Evening at Stanford“ kovo 11 d., į kuri registruotis prašome iki kovo 9 d. per „Eventbrite“ arba tel. 650-847-9115. Daugiau informacijos apie jį suteiks Liisi Esse, liisi.esse@stanford.edu.

Jurgitos Mažeika nuotr.

Popietei vadovavo energingoji JAV LB Detroito apylinkės pirmininkė Rigonda Savickas. Pradžioje Andrius Anužis pristatė Michigan valstijos gubernatoriaus proklamaciją, skelbiančią Vasario 16-ąją Lietuvos diena. Jis taip pat perskaitė rezoliuciją opiais Lietuvą liečiančiais reikalais, kuri buvo priimta ir bus pasiūsta JAV prezidentui bei Michigan valstijos atstovams Washington, DC.

JAV LB Krašto valdybos Sigitos Šimkuvienės-Rosen sveikinimus perdavė Socialinių reikalų tarybos pirmininkas Gražvydas Supronas, su šeima atvykęs iš Cincinnati, OH. Šia proga JAV LB aktyviems veteranams Janinai ir Narimantui Udriams buvo įteiktas Žalgirio mūšio medalis. Be jų sunku įsivaizduoti lietuvišką veiklą šioje apylinkėje ir kitur. Kaip ir kasmet iš Lietuvių Fondo susilaukėm 3 000 dolerių paramos Žiburio lituanistinei mokyklai. LF atstovas Narimantas Udrys paramos čekį įteikė Rasai Karvelienei, mokyklos atstovei.

Gausūs dalyviai galėjo susipažinti su Žiburio mokyklos mokiniu projektu: „Kaip mūsų šeima atvyko į Ameriką“. Apie tai kūrybingai ir vaizdingai papasakojo aštuoni jaunuoliai. Tai tikrai sveikintinas istorinių įvykių apipavidalinimas. Šio projekto mintis kilo Janinai Udrienei, JAV LB Michigan apygardos valdybos pirmininkei, sužinojus apie panašų projektą, sėkmingai įvykdytą Los Angeles lituanistinėje mokykloje.

Oficiali minėjimo dalis buvo trumpa, tad pora šimtų dalyvių buvo nusiteikę ne tik išgirsti, bet ir kartu paploti, padainuoti ir pašokti su „Šeduvos bernais“. Kaip kun. Gintaras Jonikas savo pristatyme pabrėžė, šie „bernai“ jau yra pagarsėję Europoje ir laimėję pripažinimų ir premijų. Prieš atvažiuodami į Detroitą, jie jau koncertavo Bostone, Washington, Clevelande ir Beverly Shores, IN. Plokštelėje „Laiškelis – Šeduvos bernai“ skelbiamas jų pavardės: Gintaras Rutkauskas (armonika, jis ir „vyriausias bernas“) – grupės vadovas; Albinas Lukoševičius (basetlė); Remigijus Peleckis (smuikas); Kęstutis Bartkus (būgnas); Valdas Budinavičius (žvangučiai, barškučiai, rumbė).

Po poros dainų buvo įtraukti visi dalyviai. Drąsiai buvo vaikučiai, kurie be tėvelių priežiūros ar išterpimo patys pradėjo ratelius ir šokius. Jiems tai paliks mielus prisiminimus visam gyvenimui. Ne-trukus prisijungė ir jaunimas, šokdamas polkas, valsus ir ratelius. Atrodo, kad dauguma dainų buvo lietuvių liaudies dainos. Vienos dainos tekstas buvo išdalintas visiems dalyviams. Ji vadinosi „Laiškelis“, su priedainiu: „Parašyk, parašyk man laiškėlį, te jisai paukšteliu atplasnos, o į voka įdėki žiedelį, atminimą mūs meilės pirmos“. Tai liaudies daina apie anų laikų romantiką – prieš visus mandrius telefonus ir kitas naujoves.

Šį išradingą minėjimą, tapusį tarsi kaimo vakaruška, teko palikti prieš visiems išsiskirstant, nes norėjome išvengti pranašauto sniego. Išvykome įsitikinę, kad LR prezidentės kvietimas Nepriklausomybės atstatymą švęsti išradingai buvo išgirstas ir su kaupu įvykdytas. Ačiū rengėjams ir „Šeduvos bernams“!

Lietuviški ir nelietuviški Seattle atspalviai

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Kuomet visoje Amerikoje minios žmonių traukė į kino teatrą žiūrėti filmo „Penkiasdešimt pilkų atspalvių“ lietuviai iš-eivijoje šventė savo Tėvynės Nepriklausomybės metines. Šiaurės Vakarų pakrantėje susidomėjimas E. J. James erotiniu romanu turbūt dar didesnis nei kur kitur, kadangi būtent Seattle ir Portlande vyko pagrindinis šio kūrinio veiksmas, tačiau mūsų kelionės į „Smaragdą“ tikslas nebuvo tie pagarsėję „pilkieji atspalviai“. Nepaisant „tradicinio“ lietingo oro, švęsti Lietuvos gimtadienio į Latvių salę rinkosi šiame JAV didmiestyje apsigyvenę lietuviai ir mūsų tautai nabejingieji.

Baltijos šalių studijų Washingtono universitete („University of Washington“) vadovas Guntis Smidchens kreipėsi į visus susirinkusius lietuviškai, nuoširdžiai džiaugdamosis 20-osiomis šios programos prie Skandinavijos studijų fakulteto metinėmis. Vieninteliame JAV, viename seniausiai įkurtų Šiaurės Vakaruose, valstybiniame universitete, dieniniame skyriuje galima mokytis visų trijų Baltijos tautų – estų, latvių ir lietuvių kalbų. Prie šios studijų programos kūrimosi Skandinavijos šalių fakultete finansiškai prisidėjo ir legendinis krepšininkas Šarūnas Marčiulionis, gynęs Seattle „Supersonics“ NBA komandos garbę, jau daugelį metų čia darbuojasi Amerikos lietuvė Irena Blekys, o savo gimtosios kalbos Washingtono universiteto studentus dabar moko stažuotoja iš Vilniaus universiteto Aušra Valančiauskienė.

Specialiu vietinės Lietuvių Bendruomenės apylinkės atminimo žymeniu apdovanota ilgametė Washingtono valstijos lietuvių vadovė Ina Bertulytė-Bray prisiminė Seattle bendruomenės kūrimosi peripetijas: „Dar pereito amžiaus penktajame-šeštajame dešimtmetyje galėjome oficialiai įkurti JAV LB Seattle apylinkę, juk šioje vietovėje gyveno arti dešimties tūkstančių lietuvių, bet tuometiniams mūsų veiklos organizatoriams Antanui Minelgai ir Vytautui Lapatinskui gal pritrūko tvirtumo politiniais aspektais, juk ši organizacija skyrė daug dėmesio Nepriklausomos Lietuvos atstatymo klausimui, o tokiose kompanijose, kaip pavyzdžiui 'Boeing' dirbantiems mūsų tautiečiams greičiausiai buvo pavojinga aštriai reikšti savo nuomonę prieš tuometinės Tarybų Sąjungos valdžią, juo labiau kai kurie jų darbo reikalais pastoviai skraidydavo į Rusiją...žodžiu, oficialiajame Lietuvių Bendruomenės žemėlapyje Seattle atsirado tik 1974 metais“. Visgi ir per keturis dešimtmečius neretai „Lietaus“ miestu vadinamajame Seattle nuveikta nemažai – neskaitant 1995 metais įkurtos lietuvių kalbos studijų programos „University of Washington“, šiuo metu čia gyvuoja net keturios tautinių šokių grupės (vaikų „Labas“ ir „Linas“, paauglių „Lankas“ ir suaugusiųjų „Lietutis“), dauguma Vakarų pakrantėje gyvenančių mūsų tautiečių puikiai žino mišrų chorą „Vakarai“ bei „Lanko“ vasaros stovyklą. Jau trečią dešimtmetį skaičiuoja 1980-aisiais Inos Bertulytės-Bray įsteigtas, kas ketvirtį Seattle bendruomenės naujienas nušviečiantis dviem kalbomis – angliškai ir lietuviškai leidžiamas laikraštukas „Tulpė Times“. Šiuo metu jį redaguoja Nomeda Lukoševičienė.

„Lietučio“ šokėjai dalyvauja visose šokių šventėse JAV, o taip pat ir vykstančiose Lietuvoje Ingridos Misevičienės nuotraukos

Daugelis Šiaurės Vakaruose gyvenančiųjų yra buvę ir Roslyn, WA – ten esančios lietuviškos kapinės mini šimtmetę pirmųjų mūsų tautos emigrantų istoriją šioje pakrantėje. Na, o jauniausias šio Vakarų pakrantės uostamiesčio lietuviškas kūriny – 2012 m. balandį užgimusi lituanistinė „Lino“ mokykla (vadovė Inga Dabašinskaitė), kurią šiais mokslo metais lanko apie 30 mokinukų ir 10 suaugusiųjų. Šių eilučių autorius renginio metu šiai lietuviškai mokyklai įteikė Lietuvių Fondo paramos čekį. Kaip kad prieš antrąją Nepriklausomybės šventės programos dalį perfrazuodamas maestro Vytautą Kernagį, minėjo Lietuvių Bendruomenės apylinkės vicepirmininkas Arvydas Lukoševičius, „Seattle lietuvių dienos bėga kaip šventė, o jei kam liūdna būtų, atvažiuokite pas mus...nenusivilsite“. Kraustyti į Seattle pasiūlymo susilaukėme ir mes su In-

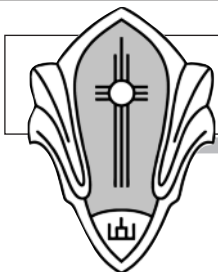
grida, vos tik tėčio pažįstamai iš Kau-no Technologijos universiteto laikų Aušrai Hawkridge sužinojus, kad persikrausčiau į Portlandą. Juk čia gimė ir išgarsėjo Bill Gates, išikūrė „Boeing“, „Amazon“ – netgi Seattle pasididžiavime „Visatos adatoje“ („Space Needle“ televizijos bokšte) pasaulio šalis žymincios rodyklės „nepamiršo“ ir MS („Microsoft“) krypties... Kaip išdidžiai pažymi Wikipedia, „Smaragdus“ nuo 2013-ųjų metų yra labiausiai augantis Amerikos didmiestis ir jame, ko gero, daug daugiau žalių, nei pilkų atspalvių. Tačiau lietingą pirmąjį vasario savaitgalį apžiūrinėdami pirmąją „Starbucks“ kavinę ir kitas Seattle įžymybes, pasiilgome Portlando. Įsitikinau, Seattle – kaip ir Kaune – gyventi galima, bet kažko trūksta, galbūt tyros meilės? Juk ji „Rožių“ mieste, o „Smaragde“ nutrūko...

Choras „Vakarai“ vieną gražią dieną susibūrė bendraminčių draugijoje.

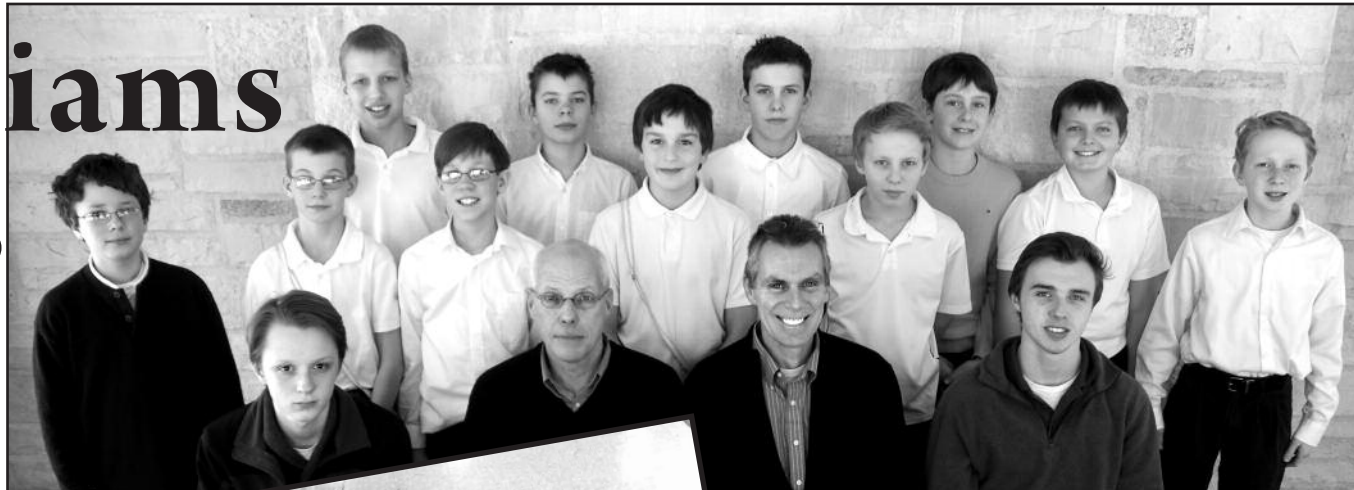
Unikalios lietuviškos kapinės įkurtos atokioje Roslyn, WA vietovėje 130 km atstumu nuo Seattle.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Jaunučiams žiemos užteko

PETRAS SIMONAITIS

Vasario 1 d. Čikagą užklupus sniego pūgai Partizano Daulio Prano Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos įprastinis, kas mėnesinis susirinkimas buvo atšauktas. Sniegui aptirpus vasario 15 d. susirinkome Ateitininkų namuose Lemonte.

Kuopos globėja Laima Aleksienė pradėjo susirinkimą visus pasveikindama. Po to mūsų draugai suvaidino vaidinimėlį. Ši kartą – kariavo Lašininis (Gilius Aleksa) su Kanapiniu (Vėju Čuplinsku). Kanapinis laimėjo mūšį, ir prasidėjo Gavėnia. Mes visi sušukom: „Žiema, žiema, lauk iš kiemo!“

Po to išsiskirstėme į savo būrelius. Mano būrelio vadovai yra Marius Kriaučiūnas ir Andrius Kubilius. Mes pakalbėjom apie darbus ir profesijas. Aš sakiau, kad norėčiau tapti pilotu, žymios bendrovės vyriausiu finansininku ir vadovu, geologu, statybininku ir dar daug kuo. Po susirinkimo valgėm šeimininkų Žibutės Pranckevičienės, Ramunės Papatienės ir Ramonos Vaikutienės iškeptus blynus su braškių uogiene. Buvo labai skanu!

Nors mums užtrunka tris valandas atvažiuoti į Ateitininkų susirinkimą ir dar tris, kol sugrįžtame namo, man smagu juose dalyvauti, susitikti su draugais ir būti ateitininku.

Pirmoje eilėje: būrelio padėjėjas Vytas Stankus, vadovai Marius Kriaučiūnas ir Andrius Kubilius, būrelio padėjėjas Kajus Kavaliauskas. Antroje eilėje: Aras Kaufmanas, Kovas Neveauskas, Aldas Kriaučiūnas, Aras Daulys, Lukas Stankus. Trečioje eilėje: Petras Vaikutis, Matas Mikuckas, Tomas Vileikis, Marko Kostic, aprašymo autorius Petras Simonaitis ir Tadas Stankus.

Iš k.: Ignas Žemaitaitis, Smiltė Baranauskaitė, vadovė Nida Aleksaitė, Rytė Puodžiūnaitė, vadovės Ūla Lapkutė ir Lilija Sadauskaitė. Priekyje Greta Rimkevičiūtė.

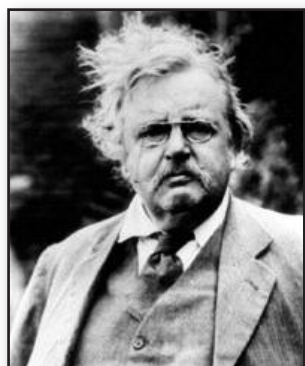
Dainos Čyvienės nuotraukos

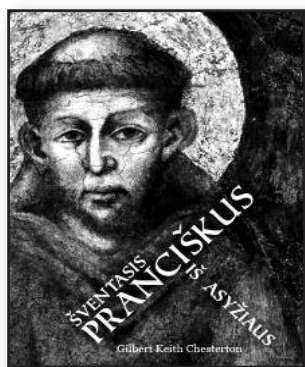
Užgavėnių blynus jauniems ateitininkams kepa šeimininkės Žibutė Pranckevičienė, Ramunė Papatienė ir Ramona Vaikutienė. Aleksandros Simonaitienės nuotr.

Knygų klubas

Knygų diskusijų būrelio parinktos knygos vertos visų dėmesio

G. K. Chesterton

Ateitininkų namų knygų klubas jau „išpildytas“. Vos užskleista ir aptarta Romualdo Granausko knyga „Trečias gyvenimas“, o jau parinkta kita knyga, tinka Gavėniai. Kovo mėnesį Knygų klubo dalyviai skaitys G. K. Chesterton knygos „Šventasis Pranciškus iš Asyžiaus“ (Angliškai: *St. Francis of Assisi*). Norintys yra raginami susirasti „Bernardinų“ tinklalapio vyr. red. Andriaus Navicko knygos vertimą (leidykla „Aštuntoji diena“, 2014 m.). Knygą galima skaityti ir anglų kalba – ją rasti turėtų būti nesunku.

Visi yra kviečiami dalyvauti knygų diskusijose Ateitininkų namuose, Lemonte, kovo 25 d., 10 val. r., bet jei negalėtumėte, vis tiek verta šią knygą paskaityti.

G. K. Chesterton yra vienas iš iškiliausių XX amžiaus katalikų mąstytojų ir rašytojų. Autorius – 300 svarų sveriantis, cigarus rūkantis, žurnalistas, tapęs kataliku 1922 metais. Jo raštų mėgėjų draugijos yra pasklidusios po visą pasaulį, ir vis pasigirsta kalbos, kad jam turėtų būti suteikta šventojo aureolė.

Andrius Navickas knygą „Šventasis

Pranciškus iš Asyžiaus“ apibūdina taip: „Čestertonas apsisprendė rašyti geranoriškam, bet vis dar skeptiškam skaitytojui, kuris nesirauko, kai kalba pakrypsta apie šventųjų nuotykius, tačiau akivaizdžiai pradeda nuobodžiauti ir atleidžiai šypsosi, kai girdi pasakojant apie šventumą. Jis pradeda nuo tų dalykų, kuriuos nesunkiai priima ir skeptiškai į krikščionybę žvelgiantis žmogus, ir pamažu iriasi vis gilyn. Galiausiai atsiduria ties La Vernos kalnu ir palieka pačiam skaitytojui savęs paklausti, ar turiu drąsos priimti šventąjį Pranciškų tokį, koks jis buvo, ar man pakanka patogiaus nusaldinto vaizdinio?“

Šios knygos nederėtų vadinti išsamium šv. Pranciškaus gyvenimo pristatymu. Kita vertus, drįstu ją vadinti pačiu geriausiu įvadu į šio šventojo pasaulį mūsų laikų žmogui, kuris dažnai pats nežino, kuo tiki ir apskritai ar dar kuo nors tiki. Šv. Pranciškų žmonių tikėjimą augino per draugystę. Jei jums pavyktų susidraugauti su šia knyga, neabejoju, pasaulį išvystumėte šiek tiek kitaip.“ Laukime šios knygos aptarimo ir šiame, „Iš ateitininkų gyvenimo“ skyriuje.

-V. K.

Kalendorius

KOVO 7 d., šeštadienį,

Ateitininkų Šalpos fondo metinis susirinkimas ir vakarienė Ateitininkų namuose.

KOVO 14 d., šeštadienį, 9:30 val. r.

Ateitininkų namų visuotinis narių susirinkimas.

KOVO 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p.

Popietė prisiminti a. a. kun. Kęstutį Trimką bei jo kūrybą. Pristatysime vėliausią kun. knygą „Mano pasaulėjautos kelionė“, išleista po jo mirties. Rengia: Ateitininkų namai, Ateitininkų Šalpos fondas ir Čikagos sendraugiai.

Kovo 25 d., trečiadienį, 10 val. r.

Knygų klube bus diskutuojama apie G. K. Chesterton knygą „Šventasis Pranciškus iš Asyžiaus“. Visi kviečiami. Daugiau žinių suteiks Dainė Quinn: dainequinn@gmail.com.

Ateitininkų namai,
1380 Castlewood Drive, Lemont, IL

Apie Mažąją Lietuvą – angliškai

DONATAS JANUTA

*Prie švento kryžiaus,
kuris jus mokė mylėti ir gailėtis,
sakykit: kuo nusikalto ši tauta,
kuri netrokšdama aukso ir užkariavimų,
bet ažuolynų tyliame pavėsyje
garbino tik savus dievus?
Dėlko jūs plienu šarvuoti ėjote į jų kraštus
užgrobti jų laukus,
naikinti jų šventyklas bei namus?*

Martynas Liudvikas Rėza (1776–1840)

Prisiminiau tuos Martyno Liudviko Rėzos žodžius, skaitydamas neseniai anglų kalba išleista Mažosios Lietuvos enciklopedinį žinyną *Concise Encyclopaedia of Lithuania Minor* (2004 m., Vilnius, Mažosios Lietuvos Fondas, 656 psl.). Tais žodžiais Rėza kaltino vokiečių kryžiuočius, sunaikinusius prūsų tautą. Rėza, gimęs Prūsijos lietuviškoje žvejų šeimoje, liuteronų kunigas, Karaliaučiaus (Konigsberg) universiteto profesorius, pirmutinis išspausdino Kristijono Donelaičio poema „Metai“.

Vokiečių kryžiuočiai, prisidengę Popiežiaus palaiminimu ir pasiskelbę nešantys Kristaus žodį, 1230 metais įžygiavo į Prūsiją, kur grobė, žudė ir naikino. Po daug metų kruvinių kovų, kryžiuočiai išnaikino beveik visus senuosius prūsus, o išlikusius pavertė savo vergais, baudžiauninkais. Kryžiuočiai pagrobė ne tik prūsų žemes, bet ir jų vardą – pasivadino prūsais. Bet vokiečiai jie buvo, vokiečiai ir liko.

Senieji prūsai buvo tauta, gimininga lietuviams ir latviams. XIII šimtmetyje visos trys tautos dar buvo pagony, garbino ir gerbė ažuolus, ugnį ir kitus gamtos reiškinius.

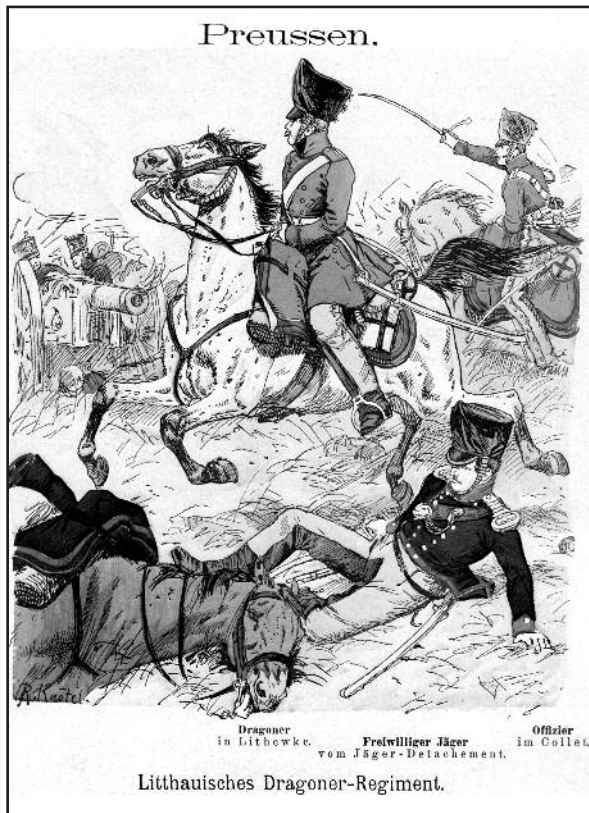
Literatūros, daugiausia vokiečių, bet taip pat ir kitomis kalbomis, apie Prūsiją netrūksta. Tačiau ji aprašo beveik vien Prūsijos vokiečių istoriją. Mažai yra rašyta apie lietuvius, kurie tame krašte gyveno šimtus metų, ir kurių įnašas į lietuvių kalbą ir literatūrą yra didelis. Neseniai išleista *Concise Encyclopaedia of Lithuania Minor* yra geras žingsnis tai spragai užpildyti.

Mažoji Lietuva, šiaurinė Rytų Prūsijos dalis kartu su Klaipėdos kraštu, prie Baltijos jūros tarp Lietuvos ir Lenkijos, buvo karaliaus Mindaugo (1203–1263) valdomos Lietuvos dalis. Po Antrojo pasaulinio karo neliko Prūsijos – nebėra ir Mažosios Lietuvos. 1944 metais įsiveržusi Raudonoji armija, kaip ir kryžiuočiai prieš 700 metų grobė, žudė ir naikino, ištrėmė ir išvarė tuos, kurie liko gyvi. Rusai pakeitė vokiečius ir lietuvius, ir dabar ta žemė, vadinama Kaliningrado kraštu, priklauso Rusijai.

Tačiau dar šimtus metų po to, kai kryžiuočiai užkariavo tą kraštą, lietuviai sudarė žymią daugumą Rytų Prūsijos krašto gyventojų. Prieš didžiąją vokiečių kolonizaciją, kuri vyko po 1709–1711 metais kraštą nusiaubusio maro, pusė Rytų Prūsijos buvo apgyvendinta beveik vien lietuviams, o likusioje dalyje lietuviai sudarė jei ne daugumą, tai nors didelę dalį visų gyventojų.

1638 metais Prūsijos valdžia net turėjo išleisti įsakymą, kad kas antrą sekmadienį bent vieną pamokslą kunigas privalo sakyti vokiškai. O kad tas vokiškas pamokslas nebūtų sakomas „tušties suolams“, įsakė vokiečių dvarininkams ir jų tarnams lankyti Mišias.

Vokiečiai atvyko kaip kryžiuočiai užkariautojai ir pasiliko kaip krašto šeimininkai. Lietuviai, su išlikusiais prūsais, buvo žemdirbiai – vieni dirbo savo ūkyje, kiti dvarininkams. Tie vokiečiai, kurie netapo dvarininkais, ap-

Prūsijos kariuomenės Lietuvių dragūnų pirmasis pulkas, įsteigtas 1717 metais, pavaizduotas 1813 m. Leipzigo mūšyje prieš Napoleono armiją.

sigyveno miesteliuose ir buvo valdininkai, pirkliai, amatininkai bei smuklių šeimininkai. Miesteliai įsteigti Mažajoje Lietuvoje buvo lyg vokiškos salos lietuviškoje jūroje.

Knyga *Concise Encyclopaedia of Lithuania Minor* susideda iš trijų dalių, kiekviena su gerai parinktom archyvinėmis fotografijomis. Pirmą dalį chronologiškai pristato šalies priešistorę ir istoriją, administracines ir teisines sistemas, ekonominę ir kultūrinę gyvenimą, su ypatingu dėmesiu lietuvių gyventojams ir lietuviškai veiklai. Antra ir trečia dalys susideda iš enciklopedinio surašymo vietovių ir žmonių, kurie susiję su šios šalies lietuviams ir lietuvių gyvenimu.

Knygoje, iliustruotoje ir fotografijomis, atskleidžiama, kaip Mažosios Lietuvos lietuviai, vadinti *lietuvininkais* arba Prūsijos lietuviams, gyvendami su skirtinga valdžia, skirtinga politine sistema ir skirtinga tikyba, išvystė kitokią nei Didžiosios Lietuvos lietuvių kultūrinę tapatumą. Liuteronų Bažnyčios vaidmuo buvo svarbus ne tik kasdieniniame *lietuvininkų* gyvenime, bet ir lietuvių kalbos bei literatūros išlaikyme ir išvystyme.

Katalikiškoje Didžiojoje Lietuvoje, bendros Lietuvos-Lenkijos valstybės laiku, dauguma Lietuvos bajorijos ir dvasininkijos – Lietuvos išsilavinęs sluoksnius – sulenkėjo. Vėliau Rusijos

caro imperija vykdė krašto rusinimą, todėl XIX šimtmetyje Didžiojoje Lietuvoje bažnytinės apeigos dažnai vyko lenkų kalba, o bendravimas su valdininkais – rusų. Lietuvių kalbą daugiausia naudojo žemdirbiai valstiečiai.

Tuo tarpu Liuteronų Mažajoje Lietuvoje lietuvių kalba klestėjo ir sudarė pagrindinius dabartinės lietuvių bendrinės rašomosios kalbos pamatus. Tilžės miestas daug metų buvo ne tik Mažosios, bet ir visos Lietuvos kultūrinis centras. Tilžės spaustuvės 1816–1919 metais išleido apie 2500 lietuviškų knygų, laikraščių ir periodinių leidinių, daug jų knygnešių slapta perneštų per sieną atsi-rasdavo visoje Lietuvoje. Jau XVIII šimtmečio viduryje, dauguma Mažosios Lietuvos lietuvių mokėjo skaityti ir rašyti, kai tuo tarpu Didžiojoje Lietuvoje valstiečiai buvo bemoksliai ir dauguma dar buvo beraščiai.

Raštingumo ir lietuvių kalbos vystymas Mažajoje Lietuvoje vyko dėl Liuteronų Bažnyčios nusistatymo, kad parapijiečiai turi suprasti ir aktyviai dalyvauti bažnytinėse apeigose, kas neįmanoma, jei-gu tos apeigos vedamos jiems nesuprantama kalba.

Todėl Liuteronų Bažnyčia daug pastangų skyrė mokslui. Jau nuo XVI a. Mažajoje Lietuvoje buvo kuriama parapijinių ir miestelių mokyklų sistema. Dvasininkų paruošimui tarnauti parapijiečiams jiems suprantama kalba Karaliaučiaus universitete, kuriame lietuvių kalba buvo dėstoma nuo 1718 iki 1944 metų, buvo įsteigtos stipendijos studentams lietuviams.

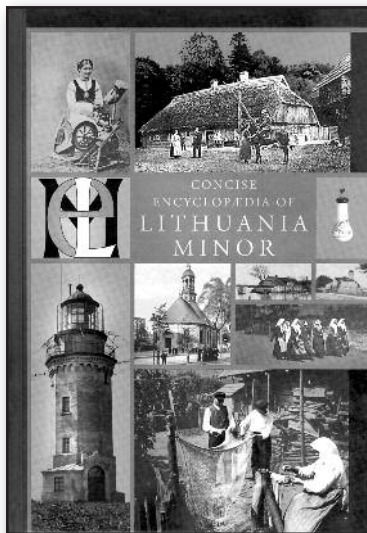

„Birutės“ draugija vaidina istorinę dramą „Išgriovimas Kauno pilies 1362 m. Tilžė, 1895 m.“

Liuteronų kunigas Martynas Mažvydas (1510–1563) 1547 metais išleido pirmą knygą lietuvių kalba. Kitas liuteronų kunigas Kristijonas Donelaitis (1714–1780) parašė epinę poemą „Metai“, tapusią lietuvių literatūros klasika. Pirmieji du laikraščiai lietuvių kalba, skirti Didžiajai Lietuvai, Basanavičiaus „Aušra“ ir Kudirkos „Varpas“, taip pat buvo leidžiami Mažajoje Lietuvoje ir slapta gabenami per sieną.

Žemdirbystė nuo senų laikų buvo pagrindinis gyvenimo būdas Mažajoje Lietuvoje, nors kaimai greta Kuršių marių ir upių užsiimdavo žvejyba. Bet žvejų gyvenimas buvo sunkus, pragyvenimui reikėjo ieškoti ir kitų būdų, vienas iš kurių buvo varnų gaudymas maistui. Pelningesnis darbas buvo gyvulių auginimas – kiaulių, karvių, arklių. Veisliniai žir-

Nukelta į 19 psl.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujame Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Parengė Dainius Ruževičius

SPORTAS

„Lituanica“ įsiveržė į priekį

Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) čempionate vasario 22–23 dienomis dvejose pajėgumo grupėse sužaistos šešios rungtynės, po kurių ČLKL „Elitinėje“ komandų grupėje pirmąją „Lituanicos“ krepšininkai. Jie stebėtinai nesunkiai, rezultatu 75:61 antrą kartą šiame sezone nugalėjo ČLKL čempionės vardą ginančią „Radviliškio“ komandą. Prieš dvi savaites radviliškietis savo nuolatiniams varžovams taip pat pralaimėjo po kur kas atkaklesnės kovos – tąkart rezultatu 68:73.

„Lituanicos“ pergalės kalviais tapo: Derek Molis pelnė 23 taškus (dvitaškiai – 7/12), Šarūnas Skadas – 17, Paulius Riškus – 16. „Radviliškio“ komandai bemaž pusę taškų (29) surinko Tomas Rekštys.

Kitą dieną „Radviliškio“ krepšininkai atsigriebė rungtyniaudami su „Juodkrantės“ komanda. Užtikrinta radviliškietiško pergalė (86:64) niekam nekėlė abejonių. Kartu ja džiaugėsi ir po šio „Juodkrantės“ suklupimo į priekį įsiveržusi „Lituanicos“ komanda.

„Radviliškio“ gretoje vėl nesustabdomai rungtyniavo T. Rekštys – 28 taškai, Andrius Petkūnas pridėjo 15 taškų, Joseph Petrusič – 14. „Juodkrantei“ Liutauras Malžinskas pelnė 16 taškų, Povilas Rutkevičius – 10.

Šiomet sėkmingai stipriausių šešių ČLKL komandų grupėje rungtyniaujanti „Švyturio“ komanda praėjusį šeštadienį, rezultatu 66:53 antrą kartą šiame sezone nugalėjo „Atleto“ krepšininkus.

Nugalėtojams daugiausiai taškų pelnė prieš kelis metus kartu

ČLKL į priekį įsiveržė „Lituanicos“ krepšininkai

su „Kunigaikščių“ komanda ČLKL čempionais tapę „Big 3“ – Andrius Šimulis – 15 taškų, Julius Staišiūnas – 14, Lukas Žebrauskas – 12.

„Iššūkio“ taurės komandų grupėje dvi pergales per dvi praėjusio savaitgalio dienas iškovojo ir į antrą vietą pakilo „Stumbro“ krepšininkai. Pirmose rungtynėse ČLKL senbuviai rezultatu 68:39 sutriuškino jau 14-ąją nesėkmę iš eilės šiame sezone patyrusią „Karių“ komandą, o kitą varžybų dieną, tik ketvirtajame kėlinyje, rezultatu 58:52 palaužė „Lietkabelio“ krepšininkus.

Rungtyniaujant su „Kariais“ „Stumbro“ komandoje pasižymėjo Andrius Ančiulis – 17 taškų, Sigitas Kazlauskas – 14, Rojus Mizeras – 12, o į „Lietkabelio“ krepšį daugiausiai taškų primetė Dalius Marčiukaitis – 20, 14 taškų pridėjo nuo pat pirmojo sezono ČLKL aikštelėje rungtyniaujantis Tadas Rekašius. Panevėžiečiams 12 taškų surinko Karolis Kozys, 11 – Egidijus Lialko, 10 – Paulius Narbutas.

Atkakliausiose ČLKL praėjusio turo rungtynėse „Lietkabelio“ krepšininkai vos vieno taško skirtumu – 55:56 turėjo pripažinti „Lietavos“ komandos pranašumą. Šiose atkakliose rungtynėse visus tris kėlinius pirmąjį panevėžiečiai galėjo išplėsti pergalę, tačiau paskutinę rungtynių sekundę abu Rycio Rutkūno mesti baudos metimai skriejo pro šalį...

Nugalėtojams pergalę užtikrino itin sėkmingas „Lietavos“ taikliausio žaidėjo Deivido Markevičiaus žaidimas. Be keitimų rungtyniavęs krepšininkas pelnė net 32 taškus ir buvo vienintelis komandos krepšininkas surinkęs dviženklį taškų skaičių. Išretėjusiais ir visas rungtynes penkiese be keitimų žaidusioje „Lietkabelio“ komandoje rezultatyviausiai rungtyniavo P. Narbutas – 16 taškų, K. Kozys – 12.

Kito turo rungtynes ČLKL komandos žais vasario 28 d. Pilną varžybų tvarkaraštį galima rasti oficialioje ČLKL internetinėje svetainėje – www.clkl.net.

„Jaguaras“ didina persvarą

ČLKL mėgėjų lygos čempionate vasario 22 d. sužaistos trejos rungtynės, po kurių pirmoje vietoje dar labiau išsitvirtino „Jaguaro“ krepšininkai.

Jie rezultatu 63:55 nugalėjo PLC penketuką ir iki dviejų pergalių padidino savo atotrūkį nuo antroje vietoje žengiančios „Arkos“ komandos. Pastaroji 48:51 turėjo pripažinti visas 7-ias pergales šiais metais iškovojusios „Britės“ komandos pranašumą. Dar vieneriose mėgėjų lygos rungtynėse „Ažuolas“ rezultatu 72:65 nugalėjo „Pelenų“ krepšininkus.

Tinklinio čempionate vienodi pergalingi rezultatai – 3:0

Vasario 22 d. Amerikos lietuvių tinklinio lygos (ALTL) čempionate sužaistos II rato ketvirtojo turo rungtynės. Visos jos baigėsi vienodais rezultatais – 3:0. Tokiu santykiu pergales iškovojo visos 3 ALTL čempionate pirmąją komandas.

„Atlantic Express“ tinklininkai ir toliau žingsniuoja pergalingai. Devintąją pergalę iš eilės, rezultatu 3:0 (25:22, 25:18, 26:24), jie iškovojo rungtyniaudami su atkakliai jiems pasipriešinusia svečių iš Bulgarijos – „BG Team“ komanda.

Antroje vietoje žengianti „Gubernijos“ komanda rezultatu 3:0 (25:19, 25:16, 25:13) nesunkiai nugalėjo ALTL debiutantę, paskutinėje vietoje žengiančią „Nemuno“ komandą.

Nelengvą pergalę devintose šio sezono rungtynėse iškovojo „Panevėžio“ tinklininkai. Jie rezultatu 3:0 (25:19, 25:18, 29:27) nugalėjo „Šiaulių“ komandą ir paskutinio turo rungtynėse su „Gubernijos“ komanda susikaus dėl antrosios vietos reguliarijame sezone.

Paskutinės II rato rungtynes ALTL komandos žais kovo 8 d. 4 val. p. p. PLC salėje Lemonte susitiks „BG Team“ – „Nemunas“, 5 val. p. p. „Atlantic Express“ – „Šiauliai“, 6 val. v. „Panevėžys“ – „Gubernija“.

ALTL turnyrinė lentelė

vieta, komanda, taškai

1. „Atlantic Express“	21
2. „Gubernija“	13
3. „Panevėžys“	13
4. „BG Team“	12
5. „Šiauliai“	8
6. „Nemunas“	5

Ilgai laukta lietuvių akistata

NBA rungtyniaujantys lietuviai „kaubojai“ – D. Motiejūnas (k.) ir J. Valančiūnas turėjo retą progą susitikti aikštelėje. S. Masilionio nuotr.

Ilgai laukta NBA rungtyniaujančių lietuvių – Donato Motiejūno ir Jono Valančiūno akistata NBA aikštelėje įvyko. Šios rungtynės buvo penktosios, kurias tarpusavyje per trejus karjeros lygoje metus žaidė abu Lietuvos krepšininkai. Retokai būna taip, kad du krepšinio šalies – Lietuvos – žaidėjai susitiktų tose pačiose NBA rungtynėse, abu patektų į savo atstovaujama komandų starto penketą ir dar tiesiogiai kovotų vienas prieš kitą. Tačiau tokia laimė išpuolė vasario 21 d., kai žaidė Houstone „Rockets“ ir Toronto „Raptors“.

„Rockets“ su 24-erių metų Donatu Motiejūnu laimėjo 98:76 ir susilygino su 22-ųjų metų Joną Valančiūną savo gretoje turinčia Kanados komanda pagal iškovotas pergales (po 37/18).

Apylygiai atrodė ir abiejų lietuvių dvikova: nors D-Mo pasižymėjo dvigubu dubliu – 12 taškų (5/10 dvitaškiai, 0/2 tritaškiai, 2/2 baudos) ir 11 atkovotų kamuolių, jis aikštėje praleido kiek daugiau laiko (31 min.). Be to, penkis taškus ketvirtame kėlinyje įmetęs JV rungtynes baigė savo sąskaitoje turėdamas jų 11 (3/5 dvitaškiai, 5/5 baudos) ir sugriebęs 7 atšokusius kamuolius per 25 min.

Įdomu, kad grundamiesi vienas prieš kitą D. Motiejūnas ir J. Valančiūnas sėkmingai užbaigė tik po vieną ataką, o labiau skriaudė kitus varžovus.

NBA komandos su lietuviomis starto penketuose susitiko pirmą kartą nuo 2010 metų spalio, kai „Miami Heat“ su Žydrūnu Ilgausku 98:87 įveikė „Philadelphia 76ers“ krepšininkus su Dariumi Songaila.

Nukelta į 13 psl.

ČLKL turnyrinė lentelė

vieta, komanda, pergalės, pralaimėjimai:

1. „Lituanica“	13	1
2. „Juodkrantė“	12	2
3. „Švyturys“	11	3
4. „Radviliškis“	10	4
5. „Atletas“	7	7
6. „Kunigaikščiai“	6	8

ČLKL „Iššūkio taurės“ turnyrinė lentelė:

1. „Vilnius“	9	5
2. „Stumbras“	4	12
3. „Lietava“	3	12
4. „Prima-Lituanica“	6	9
5. „Lietkabelis“	4	9
6. „Kariai“	0	14

ČLKL mėgėjų lygos turnyrinė lentelė:

1. „Jaguarai“	13	2
2. „Arka“	11	4
3. „Britė“	9	7
4. „Ažuolas“	6	9
5. PLC	4	10
6. „Pelenai“	2	13

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

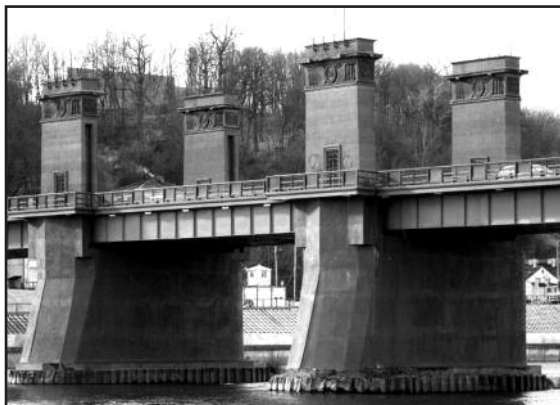
Nuo Aleksoto tilto nuimami sovietiniai herbai

Kaunas (Savivaldybės info) – Vasario 26 d. Kaune nuo Vytauto Didžiojo (Aleksoto) tilto pradėdami nuiminėti sovietiniai simboliai, kurie buvo uždėti 1947 metais.

„Pasirodo, tie špižiai (plokštės su herbais) yra sutrūkę nuo laiko, čia jau ir pavojingas įrenginys kaboją, kuris galėjo bet kuriuo metu kristi. Todėl daromi stelažai aplink visą piloną, kad skeveldros nepradėtų kristi“, – sakė „Kauno švaros“ logistikos direktorius Vygantas Gudėnas.

Darbus ketinama atlikti iki kovo 10 d. Savivaldybė herbų nuima po to, kai pernai gruodį paveldosaugininkai panaikino jų teisinę apsaugą.

Dabartinis tiltas su jį sovietine simbolika – žvaigždėmis bei pjautuvais

Aleksoto tiltas

15 min.lt nuotr.

su kūjais, sovietiniu herbu – pastatytas 1948 metais. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, sovietinė simbolika iki 2005 metų rekonstrukcijos buvo pridenyta. Tuomet buvo pakeisti sovietinės simbolikos taip pat turėję tilto turėklai, bet stalininė simbolika liko ant betoninių pilonų.

Baigtos kalbos dėl tilto į Kuršių neriją

Klaipėda (1 psl.lt) – Po rusų iš Karaliaučiaus srities skundų Kuršių nerijoje apsilankę UNESCO tarptautiniai ekspertai nutraukė diskusijas dėl tilto į pusiasalį statybų.

Bet kokio tilto statybos bet kurioje vietoje per Kuršių marias turėtų didžiulę neigiamą įtaką ir padarytų saugomai teritorijai nepataisomą vizualinę bei fizinę žalą. Tokią išvadą prieš kelias dienas Pasaulio paveldo centrui išsiųstoje ataskaitoje pateikė pajūryje apsilankęs UNESCO Pasaulio paveldo komiteto tarptautinis ekspertas dr. Tomas Fejerdy.

„Dabartinė situacija, kai jokio tilto nėra, priešingai, sudaro sąlygas veikti automatiniam žmonių srautų į Neriją filtrui. Ypač kalbant apie per didelę vietovės apkrovą transportu. To-

dėl reikia aiškiai deklaruoti, kad dabartinė padėtis privalo išlikti nepakitusi“, – teigiama ataskaitoje Pasaulio paveldo centrui. Joje rekomenduota Lietuvos valdžiai teisiškai įtvirtinti draudimą statyti bet kokį tiltą į Neringą.

Specialistas įvertino ir Suskystintų gamtinių dujų terminalo įtaką Kuršių nerijos gamtai. Teigiama, kad jis nekeltų jokio neigiamo poveikio susiformavusiai aplinkai.

„Tikrai atsivėlgsime į UNESCO išvadą. Jei pasakė, kad tilto negalima statyti – nestatysime, galvosime apie tunelį. Laikausi tos pačios pozicijos: susisiekimas tarp Kuršių nerijos ir Klaipėdos turi būti geresnis, nes to nori patys neringiečiai“, – sakė Neringos meras Darius Jasaitis.

Susitikimuose JAV – pigesnių dujų paieška

Vilnius (Energetikos ministerijos info) – Energetikos ministras Rokas Masiulis vasario 24 d. Washingtono susitikęs su JAV energetikos sekretoriumi Ernest Moniz patvirtino Lietuvos pasirengimą išgyti suskystintųjų gamtinių dujų (SGD) iš karto, kai tik JAV kompanijos pradės jas eksportuoti.

Su JAV energetikos kompanijomis Lietuvos atstovai jau yra pradėję derinti sąlygas, kad JAV pradėjus SGD eksportą dujos iškart galėtų keliauti ir į Lietuvą. Tai galėtų atsitikti jau po

metų. „SGD eksportuotojams galime pasiūlyti per Klaipėdos terminalą pasiekti ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos bei Estijos, o nuo 2019 metų – ir Lenkijos bei Ukrainos vartotojus“, – pabrėžė R. Masiulis.

E. Moniz taip pat domėjosi Klaipėdos SGD terminalo veikla, aptartas energetinis saugumas, kuriam JAV skiria ypatingą dėmesį. R. Masiulis pristatė įgyvendinamus projektus, kurie didina Lietuvos ir regiono energetinį saugumą.

„Amnesty International“ nepatenkinta

Vilnius (BNS) – Tarptautinė nevyriausybinė organizacija „Amnesty International“, parengusi kasmetinę ataskaitą apie padėtį žmogaus teisių srityje pasaulyje, kritikuoja Lietuvą dėl esančių pažeidžiamų seksualinių mažumų teisių ir kaltina „išsisukinėjimu, neigimu ir atidėliojimu“ dėl galbūt šalyje buvusių JAV Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimų.

„Gruodį paskelbta JAV Senato ataskaita apie CŽV sulaikymo programas atskleidė ne tik šokiruojančias detales apie piktnaudžiavimą, bet ir Europos

valstybių bendrininkavimą visa apimtimi. Keletas jų įrengė slaptus įkalinimo centrus (Lenkija, Lietuva ir Rumunija).

„Amnesty International“ teigia, buvo įvardinti du objektai šalia Vilniaus, kur esą galėjo būti įrengtos patalpos sulaikytiesiems laikyti. Taip pat tada nustatyti keli su CŽV siejami skrydžiai į Vilnių ir į Palangą.

Dėl CŽV kalėjimų tyrimo ir seksualinių mažumų diskriminacijos ši organizacija Lietuvą kritikavo ir anksčiau.

Kita Rusijos auka – Moldova?

Washingtonas (faktai.lt) – Rusija po konflikto Ukrainoje gali atsigrežti į Moldovą, siekdama neleisti šiai šaliai artėti prie Vakarų, perspėjo NATO pajėgų vyriausiasis vadas. Kalbėdamas per susitikimą su JAV įstatymų leidėjais generolas Philip Breedlove sakė, kad Moldova gali tapti kitu Maskvos taikiniu.

NATO pajėgų vadas nurodė, kad Rusijos ir jos palaikomų prorusiškų separatistų konfliktas su Kijevo vyriausybe gali tęstis.

„Nežinau, ar kas nors iš mūsų gali būti užtikrintas, kad Rusijos preziden-

tas Vladimiras Putinas pasiekė savo uždavinius Ukrainoje“, – sakė jis.

Moldova, esanti tarp Ukrainos ir NATO bei ES narės Rumunijos, turi 3,5 mln. gyventojų. Pernai lapkritį vykusiuose rinkimuose į Moldovos parlamentą proeuropietiškos partijos nedele persvara įveikė politines jėgas, pasisakančias už glaudesnius ryšius su Rusija.

Didžiosios Britanijos premjeras David Cameron taip pat išpėjo, kad Moldova arba Baltijos šalys gali būti kitas Rusijos taikynys po Ukrainos.

Miestą siūloma pervadinti Putinu

Serbijoje jau seniai veikia kavinė „Putin“

blic.rs nuotr.

Maskva (ELTA) – Tinklapyje „Rusijos visuomenės iniciatyva“ pasirodė pasiūlymas pervadinti už 34 kilometrų į vakarus nuo Permės esantį Krasnokamsko miestą Putinu.

Pasak iniciatyvos autorių, toks žingsnis įamžintų prezidento, daug nuveikusio šaliai ir miestui, vardą ir pagerintų Krasnokamsko įvaizdį.

„Su tokiu skambiu pavadinimu miestas būtų tiesiog pasmerktas kles-

tėti, – pažymi iniciatoriai. Pasak Krasnokamsko gyventojų, geriamojo vandens problema mieste jau seniai yra aktuali.

SSRS laikais miestams būdavo suteikiami šalies vadovų vardai. Pavyzdžiui, Naberežnyje Čelny buvo pavadinti Brežnevu, Rybinskas – Andropovu, o Šarypovas – Černenka. Tiesa, vėliau jiems buvo gražinti senieji pavadinimai.

PSO apstulbusi dėl tymų protrūkio

Ženeva (ELTA) – Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) išpėjo, kad po tymų protrūkio Europoje ir Vidurio Azijoje nedelsiant reikia didinti skiepų apimtį.

Pareigūnai teigia esantys apstulbę gautais duomenimis, jog 2014 m. ir pirmaisiais šių metų mėnesiais užfiksuota daugiau nei 22 tūkst. tymų atvejų.

„Turėdami omenyje, kad per staruosius du dešimtmečius mums pavyko 96 proc. sumažinti tymų susirgimo atvejų Europoje ir esame per žingsnį nuo šios ligos panaikinimo, esame apstulbę šiais skaičiais, – sakė PSO padalinio Europoje direktorė Zsuzsanna

Jakab. – Nepriimtina, kad po 50 metų pastangų išrasti saugias ir efektyvias vakcinas tymai ir toliau kainuoja pinigų, laiką ir gyvybes.“

Pasak organizacijos, vis daugiau tėvų atsisako skiepyti savo vaikus, o tai, anot jų, yra blogai, kadangi tymai yra užkrečiama liga ir gali greitai išplisti tarp neskiepytų vaikų.

Berlyne nuo tymų mirus 18 mėnesių mažyliui, šalyje kilo diskusijos, ar nevertėtų skiepus padaryti privalomais. Kalifornijoje taip pat užregistruota daugiau nei 100 tymų susirgimo atvejų. Tarp apsikrėtusiųjų – dauguma nepasiskiepusiųjų.

Siūlo atsisakyti tarptautinės teisės viršenybės

Maskva (BNS) – Principas, kad tarptautiniai įstatymai visuomet yra viršesni už nacionalinės teisės normas, kaip numato Rusijos konstitucija ir kiti teisės aktai, kertasi su šalies nacionaliniais interesais, pareiškė Tyrimų komiteto pirmininkas Aleksandras Bastrykinas.

„Taip jau nutiko, kad Rusijos konstitucijoje yra nuostata dėl tarptautinės teisės besąlygiškos viršenybės nacionalinių teisės aktų atžvilgiu, šis principas taip pat įtrauktas į Rusijos baudžiamąjį kodeksą. Tuo tarpu kitose valstybėse veikia lankstesni mecha-

nizmai“, – sakė A. Bastrykinas.

„Praktika, ypač pastarieji tarptautiniai įvykiai, rodo, kad minėta nuostata kertasi su Rusijos interesais (ir) yra sumaniai išnaudojama oponentų Vakaruose“, – sakė jis, siūlydamas šio principo atsisakyti.

„Numatoma, kad pašalinus iš mūsų teisės aktų šias, vaizdžiai kalbant, teisinio reguliavimo diversijas, sustiprės Rusijos Federacijos nepriklausomybė teisinėje srityje, bus grįžta prie geriausių tėvyninių teisėtvaros tradicijų“, – pažymėjo A. Bastrykinas.

ISTORIJS UŽKULISIUOSE

Filatelijos dėka išgelbėjusi Prezidento gyvybę (I)

Kristina Grinienė – Pieno lašo draugijos namų svarbiausia kūrėja. Fotostudijos „Zinaida“ (Kaunas) nuotrauka. Iš vienkartinio jubiliejinio Pieno lašo 1923–1933 draugijos leidinio.

Raimundas Marius Lapas

Kristina Arsaitė Grinienė (gimusi 1896 m. rugsėjo 29 d. Saratove, Rusijoje) – gailėstingoji sesuo, Lietuvos prezidento Kazio Griniaus žmona. Mokėsi Kauno gimnazijoje. Maskvos ir Kauno universitetuose studijavo teisę. Iki 1922 m. dirbo gailėstingą seseserimi, vėliau globojo neturtingas motinas ir jų kūdikius. 1932–1950 m. (su pertraukomis) prekiaavo pašto ženklais. Bendradarbiavo Pieno lašo kalendoriuose, *Moteryje, Lietuvos žiniuose*. Daug prisidėjo prie Pieno lašo namų pastatymo Kaune. Karo metais pasitraukė į Vokietiją. 1947 m. persikėlė į JAV ir apsigyveno Čikagoje. Nuo 1950 iki 1955 metų dirbo gailėstingą seserimi Čikagoje, 1956–1963 metais Californijos ligoninėse.

Tokia itin kukli biografija (net be nuotraukos) buvo paskelbta biografijų žinyno *Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai* pirmame tome (Vilnius: 1998, *Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas*) 337 psl. Mažoje pastraipėlėje nerasime nė žodelio apie Kristinos pirmą vyrą, antisovietiniame pogrindyje dirbusį Rumiancėvą-Orlovą (spėjama, miręs Pirmojo pasaulinio karo metu). Enciklopedininkai net nepasistengė pažymėti, kada Kristina Arsaitė ištekėjo už daktaro Kazio Griniaus ar pagaliau kada ji pati mirė.

Kristina Grinienė iki šiol „tenušipelnė“ vos vieno straipsnio spaudoje – tai Perpetuos Dumšienės „Prezidento žmona Kristina Arsaitė–Grinienė“ (Kaunas: 2013, *Fontanas*, numeris 2). Žinutes-pabirutes apie ją taipogi buvo paskelbęs istorikas Gediminas Ilgūnas savo knygoje *Kazys Grinius* (Vilnius: 2000, *Pradai*).

Šiandien pabandysime nors šiek tiek tas Kristinos Arsaitės Rumiancėvos-Orlovos-Grinienės biografines spragas užpildyti.

Perversmai, karas, emigracija

Laimei, Kristinos Grinienės atsiminimai (nors ir fragmentiškai) kadaise buvo įrašyti į magnetofono juostą. Jausdamasi vieniša Californijoje, 8-tajame dešimtmetyje Grinienė persikėlė į Alexandria, Virginia pas savo sūnų Liūtą. Ten ji susipažino su Ame-

rikos balso (Washington, DC) lietuviškų radijo laidų redakcijos žurnalistu Vladu Butėnu – buvusiu čikagiečiu, ilgamečiu *Draugo* dienraščio bendradarbiu. 1981 metais jiedu atsisėdo prie mikrofono. Įrašytas pokalbis buvo itin dramatiškas ir spalvingas: paliesta daug temų – Kristinos pažintis su būsimu vyru, gydytoju Kaziu, ugningas 1926-jų perversmas, Antrojo pasaulinio karo vokiečių pogrindis, tremtis dipukų stovyklose, skausmingi metai Čikagoje, kurioje ir mirė Lietuvos prezidentas Kazys Grinius. Šis pokalbis paskelbtas www.voruta.lt bei kitose internetinėse svetainėse.

Šiandien jūsų dėmesiui siūlau žiupsnelį iš to pasikalbėjimo, atskleidžiančio Kristinos Grinienės – verslininkės apsukrumą. Jei ne šie jos gamumai, Grinių šeimos lemtis būtų bu-

labiausiai domina, gydytojas šelmiškai nusišypsojo ir atsakė: „Geros knygos ir gražios moterys.“ Netrukus porėlė pradėjo rimtai draugauti. Ir štai 1927 m. vasario 23 d. Šv. Voskresenijos staciatikių cerkvėje Kaune protojerėjas Kaliskis sutuokė Kazį Grinių ir staciatikę Kristiną Arsaitę. Nors tarp jų buvo net 30 metų skirtumas, 1927 spalio 2 d. Kristina pagimdė sūnų Liūtą.

Kai Kauno sveikatos apsaugos skyrius perėmė Lady Muriel misiją, jos darbai buvo paskirstyti taip: Kauno miesto savivaldybė išlaikė sveikatos centrus arba konsultacijos punktus, o Pieno lašo draugija – du dieninius lopšėlius, patronatą, pieno dalinimo stotį ir pieno virtuvę. Vėliau iš Kauno savivaldybėje sukauptų lėšų susidarė pradinis indėlis (50 000 litų) Pieno lašo draugijos namų statybai (Kaune, Auš-

Grinių šeimyninis portretas: tėvas Kazys, motina Kristina, sūnelis Liūtas. Kaunas, 1928

vusi kur kas liūdnesnė – gal net ir traagiška.

Ir labdara, ir verslas

Pieno lašo draugija veikė Kaune nuo 1923 m. vasario 9 d. Jos tikslas buvo kovoti su vaikų mirtingumu. Draugijos steigėjas buvo dr. Kazys Grinius, išrinktas ir jos pirmininku. Pradžią draugijai davė vienos garbingos anglų ledi – Lady Muriel Paget misija, kuri 1922 m. Kaune įsteigė *Motinių ir vaikų sveikatos centrą* ir Pieno gydomųjų preparatų virtuvę. 1923 m. tos misijos įstaigos buvo perduotos Kauno savivaldybei ir Pieno lašo draugijai. Taip ir užsimėzgė Pieno lašo draugijos pirmininko našlio Kazio Griniaus (per Raudonosios armijos puolimą 1918 m. spalio 8 d. plėšikaujantys kareiviai nušovė jo pirmąją žmoną Joaną, su kuria jie turėjo tris vaikus – Kazį, Gražiną bei Jurgį – R. M. L. pastaba) pažintis su būsima antrąja žmona Kristina, kuri iš pradžių darbavosi Lady Muriel misijoje, o vėliau tapo Pieno lašo draugijos reikalų vedėja.

Kaip tvirtina savo knygoje istorikas Gediminas Ilgūnas, kartą pietų metu prie draugijos pirmininko dr. Kazio Griniaus (vėliau tapusio Lietuvos vadovu, tačiau prezidentavusio vos pusmetį, 1926 m. birželio 7–gruodžio 7 d. – R. M. L. pastaba) pasodino jauną, simpatišką moterį Kristiną Arsaitę. Kai ši užklausė Griniaus, kas jį

ros g. 26). Tų namų statybos darbų organizavimo rūpesčiai teko Kristinai Grinienėi. Tie namai jau buvo rimtas centras, ten buvo perkeltas dieninis lopšelis, pieno virtuvė. Buvo įtaisytas motinų patronatas – t. y. nepasiturinčios motinos su kūdikiais buvo apgyvendinamos privačiose šeimose (jeigu jų vaikams nelikdavo vietos lopšeliuose). Pieno lašo draugija už tas įnašes mokėdavo pagal susitarimą jas prigludusioms šeimoms nustatytą mokesį (10–20 litų per mėnesį) ir kai kuriems duodavo iš savo virtuvės maistą. Draugija taip pat rūpinosi švietimu spaudoje bei kasmet (iki 1940 m.) leisdavo Pieno lašo draugijos kalendorių. Jo vyriausias redaktorius buvo dr. Kazys Grinius, bendradarbiavo jame ir jo žmona Kristina.

Kristinos Grinienės dėka Pieno lašo draugija įsteigė ir filatelijos skyrių. Suaukoti pašto ženklai buvo paravinėjami kolekcininkams, o gautos lėšos buvo skiriamos labdarininkams. Štai kaip buvusio paskutinio Lietuvos Respublikos prezidento žmona prisimena savo pirmą pažintį su pašto ženklais dirbant Pieno lašo draugijos veikloje (interviu *Amerikos balsui*):

Filatelija susidomėjau gana vėlai, maždaug 33 metų. Kaip ir kitoms draugijoms, visada buvo sunkiausia gauti pinigų, nes iš pašalpų nedaug ką galima buvo daryti. Vienu žodžiu, aš visą laiką ieškojau, kur gauti pinigų. Visai pripuolamai pas mus apsi-

lankė vienas inžinierius. Jis buvo daug keliavęs ir pasakė, kad Rumunijoje yra draugijų, kurioms vadovauja karalienė. Jos vardu renkami ir parduodami pašto ženklai, ir iš to draugijos gali gyvuoti. Man tai buvo nauja idėja. Aš niekada ilgai negalvoju, tad pradėjau vykdyti. Pasamdžiau porą moterų, kurios apeldavo įstaigas, rinkdavo nuo korespondencijos likusius ženklus ir nešdavo Pieno lašo draugijai. Tada pradėjo rūpėti, kokiū būdu tai atnešė pelno. Vienas amerikietis filatelistas tuo metu buvo atvykęs į Lietuvą (1900 m. Tbilisyje gimęs armėnas Souren David Serebrakian, kuris nuo 1930 m. prekiaavo pašto ženklais Briuselyje, o Antrojo pasaulinio karo išvakarėse emigravo į New Yorką, kur 1990 metais ir mirė – R. M. L. pastaba). Aš apie tai sužinojau, pabandžiau jį pasikviesti ir gauti patarimą. Jis atvažiavo, apžiūrėjo ženklus ir pasakė, kad viskas, kas surinkta, verta 500 dolerių. Aš susiėmiau už galvos, nes mes išleidome daugiau. Ką aš turėjau daryti? Faktas, kad turėjau kaip nors likviduoti šitą verslą. Kas Lietuvoje tai pirsks? Kiek aš gaučiau? Tada paskelbiau valdybai, kad iš to nieko neišeis, galiu sumokėti jiems tūkstantį dolerių, pasiimti ženklus ir bandyti veikti pati. Valdyba sutiko, aš pasiėmiau ženklus ir pradėjau tvarkytis. Pelno nebuvo, bet susipažinau su filatelija. Užmezgiau ryšius su tuo pačiu amerikonu, o jis pasakė, kad nieko neišmoksiu, jei nenuvažiuosiu į Europą. Labai greitai su juo nuvykau į Berlyną ir pakliuvau į filatelistų biržą. Ten supratau, kas tai yra, kaip galima uždirbti.

Koks sutapimas, kad Kristinos Grinienės keliai suėjo su pašto ženklų urmininku Souren Serebrakian! Minėtame interviu *Amerikos balsui* ji tvirtino: *Jis man davė savo ženklų (jie buvo visai nauji), kad parduočiau. Pradėjau prekiauti ir pasirodė, kad viską atidaviau už pusę kainos. Jis nepyko, matyt, jam dar pigiau kainavo. Grįžusi bandžiau gauti pagalbos ir patarimų iš vietinių filatelistų. Jie man niekada nepadėjo ir labai įtartinais žiūrėjo – bijojo konkurencijos. Supratau, kad filatelija yra verslas – reikia pirkti ir parduoti. Pažintys Berlyne leido palaikyti santykius su europiečiais ir net amerikiečiais pirkliais. Po Europos miestus važinėjuau jau pati.*

Viena atsiminsiu. Tai buvo beveik atėjus Hitleriui. Važiuojant į Belgiją, buvo labai nemalonu atsitikimas. Mat retas dalykas buvo moteris filateliste pirklė. Turėjau pilną lagaminą ženklų – jau tada prisipirkdavau ženklų. Parduodavau ir pirkdavau, parduodavau ir pirkdavau. Pilna jų buvo. Mano pasas buvo diplomatinis. Tikrinant pasus, mano pasą paėmė ir liepė man išlipti iš traukinio. Jiems pasirodė įtartina, visi baisiai bijojo vokiečių šnipų. Tai suprantama, bet man nebuvo malonu. Mane kamantinėjo, kamantinėjo... Vis dėlto įsitikino, kad aš niekuo dėta ir nesusijusi su Hitlerio politika. Tada mane paleido. Atgal važiuoju saugiai.

Garsiausioje aferoje – ir buvusio Prezidento žmona

Apie tarpukaryje labiausiai nuskaubėjusį pašto ženklų skandalą itin spalvingai (nors ne visada tiksliai) yra parašiusi žurnalistė Viktorija Skučaitė (2009 m. sausio 31 d. *Kauno dienoje*).

1922 m. *Vaikelio Jėzaus* draugijos (VJD) pirmininkas kreipėsi į Pašto valdybą, prašydamas išleisti labdarinę pašto ženklų laidą, už kurią gautas pelnas būtų panaudotas draugijos reikams. Tuometis Pašto valdybos direktoriaus pavaduotojas Adolfas Sruoga pasiūlė draugijos pirmininkui išleisti pašto ženklų laidą, skirtą Klaipėdos krašto prijungimui prie Lietuvos pažymėti. Buvo išleisti didelės nominalios vertės ženklai. Nepaisant originalios jų formos (rombo), didelė serijos kaina iš anksto pasmerkė šios laidos panaudojimą labdaros tikslams – prekyba ženklais buvo vangė. Per dešimtmetį VJD tepardavė ženklų už 1 230 litų. Tuo tarpu Sruoga, tuo metu jau tapęs Pašto valdybos direktoriumi, dalį pašto sandėlyje buvusių ženklų pakeitė slapta jo užsakymu atspausdais ir niekur neužpajamuotais ženklais. Juos Sruoga parduodavo užsienio pašto ženklų pirkliams. Kitas šio aferisto sumanymas – specialiai daryti klaidas oficialiai spaudžiamų pašto ženklų partijose ir šias išbrokuotas partijas slapta parduoti užsieniečiams. Filatelijos pasaulyje pašto ženklai su klaidomis (pavyzdžiui 1930 m. vieno lito oro pašto ženklų nominalas su sąmoningai pakeistomis kunigaikščio Vytauto ir prezidento Antano Smetonos portretų pozicijomis – *R. M. L. pasta*) buvo ir yra labai vertinami. Iš prekybos pašto ženklais Sruoga asmeniškai smarkiai pasipelnė. Verslo sluoksniuose jis buvo laikomas patikimu ir turtingu žmogumi. Mat Sruoga ne tik gerai vadovavo Pašto valdybai. Jam priklausė didžiulis *Tulpės* knygynas miesto centre, to paties pavadinimo spaudos bendrovė, cinkografijos ir litografijos įmonė *Žiedas*, įvairių įmonių akcijos.

Žurnalistė Virginija Skučaitė tvirtina, jog 1932 m. kilo įtarimas, kad Sruoga spekuliuoja pašto ženklais. Iš pradžių niekas nenorėjo tuo tikėti. Buvo žinoma, kad jis rinko retus pašto ženklus ir dalyvavo filatelistų sandoriuose, tačiau niekas neįtarė, kad Pašto valdybos direktorius galėjo būti asmeniškai įsivėlęs į aferą su naujais pašto ženklais. Kai Valstybės kontrolierių Vincą Matulaitį pasiekė slapta informacija apie didžiulį biznį su mažučiais pašto ženklais, buvo liepta patikrinti Pašto valdybos ženklų sandėlį ir Ekspedicijų skyrių. Juose buvo rasta 3 ir 5 litų vertės suklastotų pašto ženklų už tris milijonus litų (tačiau yra filatelistų, manančių, kad ši suma dirbtinai išpūsta – *R. M. L. pasta*). Paašškėjo, kad nuo 1923 m., kai buvo atspausdinta 599 tūkst. vienetų 5 litų vertės pašto ženklų, beveik per 10 metų oficialiai tebuvo parduota 15 tūkst. pašto ženklų. Tuo tarpu buvo įrodymų, kad gyventojai tokių ženklų buvo nupirkę gerokai daugiau. Panašūs buvo ir 3 litų vertės pašto ženklų tikrinimo rezultatai.

Atliekant tyrimą ekspertai nustatė, kad pertekliniai ženklai buvo padirbti. Nustatant ženklų tikrumą kaip ekspertas dirbo garsus tapytojas ir grafikas Adomas Varnas. Teisme nebuvo išaiškinta, kur buvo spausdinami pašto ženklai. Varnas teigė, kad tai galėjo būti padaryta asmeninėje Sruogos spaustuveje. Byloje atkreiptas dėmesys, kad, būdamas valstybinės pašto žinybos direktoriumi, jis asmeniškai valdė ženklų sandėlį, niekam nepatikiėdamas jo rakto ir atskaitomybės. Tad direktorius galėjo niekieno nekontroliuojamas imti iš sandėlio perteklinius, niekur neužpajamuotus ženklus ir tik jam žinomais būdais parduoti juos savo tikslais.

Šie pašto ženklai daugiausiai buvo

Pieno lašo draugijos filatelijos skyriaus vokas siųstas 1931 m. spalio 28 d. į Fraubrunnen, Šveicariją

Pieno lašo draugijos valdybos posėdis. K. Grinienė, neatpaž., dr. K. Grinius, M. Keldušytė, Bertulienė, Slemaškienė, dr. Koganas, K. Kudirkaitė, E. Šklerienė. Kaunas, 1926 m.

platinami užsienyje per tarpininkus, iš kurių garsiausias buvo Vokietijos pašto ženklų pirklys Arnold Ebel. Įdomu, kad tarp platintojų buvo ir Prezidento Kazio Griniaus žmona Kristina, kuri, kaip ir kiti platintojai, net neįtarė, kad, padėdama prekiauti pašto ženklais, padeda Sruogai jo nešvariame biznyje.

Labai pikantiškai Grinienės dalyvavimą šioje teismo byloje apibūdino žymus muziejininkas daktaras Aleksandras Račkus 1948 m. *American Lithuanian Philatelic Specialist* biuletenio ketvirtame numeryje: „And poor Mrs. Christine Grinius, one of the slickest exporters of philatelic merchandise from Lithuania, was uncomfortably inconvenienced when compelled to ‘chew the chocolate’ in the prosecutor’s office from morning till night every day for about a week, and was asked to tell the investigators what she knows about the ‘errors’ and counterfeits of the Lithuanian postage stamps and other delicate questions about philately ...”

Už savo „machinacijas“ Sruoga skaudžiai sumokėjo. Jis atsėdėjo 10 metų (5 nubraukė atėjęs į valdžią jo senas „prietelis“ Justas Paleckis). Sėdėti baigė išvežtas į Abeze Komijos šiaurėje. Paleistas į laisvę Sruoga greitai mirė. Negalėjo grįžti į Lietuvą, nes ta buvo kitoje fronto pusėje. Sruogienė paspruko į Paragvajų ... ir ten išigijo kavos plantaciją (kalbama, už vyro Adolfo pinigų).

Su vokiečiais buvo kitaip

Dar kartą prisiminkime 1981 m. Washingtono *Amerikos balse* įrašytą Vlado Butėno pokalbį su Kristina Griniene.

– Ponia Griniene – kokia nuotaika buvo atėjus vokiečiams?

– Man asmeniškai atrodo, kad prie vokiečių pagrindžio veikla buvo daug lengvesnė negu rusų metais, nes rusai vienas kitu labai nepasitikėjo. Jei kas nors norėtų veikti pagrindyje, ne-

abejotinai turėtų rasti kontaktą su rusų atstovais ir stengtis gauti šokią tokią paramą. Arba bent paramą, kad jie nieko nežino, nieko nemato. Šitai nebuvo įmanoma, nes sovietai vienas kitą sekė, vienas kitą skundė, tad niekas nesutiktų padėti Lietuvai. Su vokiečiais buvo kitaip. Labai gerai žinau, kad vokiečius pažinti buvo lengviau. Teisybė, jie labai vykdė visus potvarkius, bent stengėsi. Jei tu sutari su vokiečiu per paprastą pokalbį ir padarai jam malonę (daugiausia komercinio pobūdžio), tas vokiečių jaučiasi tavo draugu ir tau niekada nieko blogo nedarys. Tai yra faktas, man teko patirti daug kartų. Todėl lietuviai pagrindžio veiklą pradėjo daug didesniu mastu negu jie galėtų bolševikmečiu. Vokiečiams išėjus, iš karto išaiškėjo, kad veikė VLIK'as (Vyriausias Lietuvos išlaisvinimo komitetas – R. M. L. pasta), vyko visokios pagrindžio sueigos, jaunuomenė buvo pasiruošusi kilti. Žinoma, vokiečiai buvo baisiai žiaurūs. Bet kas nėra žiaurus? Kiekvienoje tautoje yra žiaurumų. Vokiečiai, aš patyriau, ne blogiausi, turi draugiškumo principus. Tai ne visada suderinama, bet taip buvo.

– Kaip daktaras Grinius užmezgė ryšį su pagrindžiu vokiečių okupacijos metais?

– Ryšį palaikė per savo seną partiją, per senus draugus. Nuolat vyko ir diskusijos, ir veikla, kuri daugiausia

buvo jaunuomenės rankose. Bet jaunuomenė neturėjo vadų ir tai buvo vyresniųjų klaida. Studentija norėjo veikti ir tarp intelektualų matė šokią tokią stagnaciją. Man teko visa tai išgyventi, nes su studentija palaikydavau artimus santykius. Jaunuomenė dalijosi: dalis jų ir šiandien liko ištikimi savo idealams, jie sėdėjo kalėjime. Kita dalis buvo linkusi į bolševizmą. Ne visai į bolševizmą, bet į jų vadovus, nes ten buvo stipri ranka, kuri juos vedė. Tie žinomi lietuviai bolševikai, kurie užima aukštas vietas, – tai vis mūsų studentija. Žinoma, jie dabar pasenę, bet aš juos pažinojau kaip demokratų. Jie neturėjo vadovaujančios rankos ir nuėjo ten, kur matė stiprią ranką.

– Daktaras Grinius vokiečių metais vis dėlto išėjo į kovą prieš vokiečius. Buvo parašytas memorandumas su Aleksa, Krupavičiumi.

– Kaip sakiau, mano vyras nebuvo tikras vadovas, masių vadovas. Bet jei jis kuo tikėjo, nebandė nerizikuoti, kažko atsakyti. Vokiečių politika neįgdavo Lietuvos reikalus. Jiems buvo reikalingos teritorijos ir jie manė, kad lietuviai yra tokia tylinti masė, kuriai galima viską primesti. Ne taip iš tikrųjų buvo, bet jie to tikėjosi. Todėl vokiečiai išakė jauniems gydytojams eiti į frontą prieš bolševikus ir, kur tik galima, neigė lietuvių teises. Labai sunkus buvo žemės ūkio klausimas, nes daugelio žemės buvo atimtos, dideli ūkiai atiduoti vokiečiams ir dažnai tokie potvarkiai kenkė net vokiečiams. Ne kalbu jau apie pačius lietuvius. Čia pat yra ir žydų klausimas. Galbūt žydai Lietuvoje buvo nelabai mėgstami, bet vis tiek jie buvo piliečiai. O mano vyro nuomonė buvo, kad, jei esi pilietis, gali turėti visą apsaugą kaip ir kiekvienas. Kai vokiečiai lietuvių moteris ir vyrus gabeno į Vokietiją dirbti fabrikuose, jaunesnius vyrus – į frontą, tai buvo tautos naikinimas. Žydus jie pradėjo gabenti, neva rado jiems kitą vietą gyventi. Iš tikrųjų taip prasidėjo žydų naikinimas. Tada mano vyras kartu su kunigu Krupavičiumi, Jonas Aleksa iš Žemės ūkio ministerijos parašė protestą. Kokie buvo rezultatai? Mykolą Krupavičių išsiuntė, Jonas Aleksą išsiuntė. Grinių irgi norėjo išsiųsti į Vokietiją, bet dėl amžiaus paliko, tik pareikalavo, kad jis iš Kauno išsiskeltų į kaimą.

Grinių šeimos Antrojo pasaulinio karo dramos tęsinį skaitykite kito šeštadienio *Draugo* laidoje!

Už suteiktą pagalbą ruošiant šį straipsnį nuoširdžiai dėkoju žurnalistei Perpetuai Dumšienei, Kauno apskrities viešosios bibliotekos Senųjų ir retų spaudinių skyriaus vyresniajam bibliotekininkui Alvydai Surblui bei Kazio Griniaus memorialinio muziejaus Marijampolėje direktoriui Vytautui Griniui. Nuotraukos bei istoriniai dokumentai iš Lietuvos centrinio valstybinio archyvo, Kazio Griniaus memorialinio muziejaus bei šio straipsnio autorius asmeninio rinkinių.

ATLANTIC Express Corp.

LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntinių tel.:
708-907-3000

Siuntinių priėmimo vietas

Granite 704 N. Linn Ave. Springfield, IL 61106 Tel: 618-688-1838

Blended 300 Township Rd. Muncie, IL 60060 Tel: 847-596-6676

Blended 2 1518 N. Huron Ave. Muncie Heights, IL 60060 Tel: 773-666-5400

Galco Cases 6201 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701

Excel Insurance 3740 N. 25th Ave. Suite C Skokie Park, IL 60076 Tel: 847-671-1155

Excel Insurance 2150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-274-1100

Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St. Chicago, IL 60626 Tel: 773-438-2618

Siuntimo automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, nemokamas luro perkauštyrą 1-708-599-9680

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

**Apsilankykite
„DRAUGO“**

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

**PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!**
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausių skrydžių visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ
VYTIS TOURS

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2015 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2015 m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

**SKAITYKITE
„DRAUGĄ“ GREIČIAU!**
www.draugas.org

Pasidalinkite nuomone

facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

„Surašymo“ Nr. 42 atsakymas
Pažymėtuose langeliuose: APLINKYBĖ.

„Draugo“ kryžiažodį „Surašymas“ Nr. 42
išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Julius Spakevičius, Westwood, MA
Mikas Švilpė, Chicago, IL
Jadvyga Savickas, Nashua, NH

„Draugo“ sudoku Nr. 89
atsakymus atsiuntė:
Dalė Blekienė, Chicago, IL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.
Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:
„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589
arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUSKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

REAL ESTATE

FIRST RATE
REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886
E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Ausra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai
 Patirtis – daugiau nei 25-eri metai

DĖMESIO!

Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilygin-siu. Tel. 630-340-9604

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

DRAUGAS 773-585-9500

SPORTAS

Ilgai laukta lietuvių akistata

Atkelta iš 8 psl.

Po rungtynių ir dušo D-Mo su J. Valančiūnu susitiko jau ištuštėjusioje arenoje. Jos šeimininku besijaučiantis Donatas Jonui padovanojo vieną Texaso valstijos simbolių – kaubojišką skrybėlę. Abu mūsiškiai, šiltai apsikabinę ir besišypsantys, nepamiršo papozuoti ir fotografams bei pasidalinti savo bendra nuotrauka socialiniuose tinkluose.

„NBA lygoje esame tik dviese iš Lietuvos, taigi, žinoma, kad smagu susitikti. Lietuvai tai – ypatingos rungtynės. Gaila, bet žaidžiamės skirtingose konferencijose ir dažnai tikrai nepasimatome. Bet vis tiek labai

daug bendraujame. Jis labai sunkiai dirba, todėl džiaugiuosi, kad jo vaidmuo Toronte tampa vis svarbesnis ir svarbesnis“, – kalbėjo D-Mo, kurį su tautiečiu sieja ir tai, kad abiem tobulėti padėjo Hakeem Olajuwon.

JV taip pat yra sakęs, kad pukiškai sutaria su Donatu. „Sezono metu pakalbu su Zaza Pačulija, Pero Antič, o Donato jau net neminiu. Su juo palaikome tikrai neblogus santykius“, – teigė jis.

Primename, kad „Raptors“ ir „Rockets“ bei jiems atstovaujančių lietuvių po mėnesio laukia dar viena tarpusavio akistata – ji vyks kovo 30 dieną Toronte.

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas
—
Įmonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika (312) 938-4909 asiudika@boodlaw.com
Audra P. Karalius (312) 219-8540 akaralius@boodlaw.com
A. Rimas Domanskis (312) 540-1075 domanskis@boodlaw.com
Dainius R. Dumbrys (312) 938-4905 ddumbrys@boodlaw.com

353 N. Clark Street
Suite 1800
Chicago, IL 60654
Fax: (312) 540-1162
www.boodlaw.com

SIŪLO DARBĄ

SEEKING A FEMALE
PERSONAL CARE ATTENDANT

Preferences: English-speaking female with good references and skill in using a curling iron, resident of Chicago & uses public transportation to/from downtown Chicago is important. Assist woman in a wheelchair with personal care, apartment cleaning, laundry & cooking. Must be a caring, clean, organized person willing to work evenings (Mon., Tues., Wed., Thurs., & Friday night). Call Jerri (312) 343-9466 (voice mail) to schedule an interview. Hope to fill this position immediately.

Email: jerriv45@sbcglobal.net

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-960-6278.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo arba gali prižiūrėti asmenį savo bute. Tel. 708-441-9090.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. Kartu gali dirbti ir vyras. Tel. 708-691-6996

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu ar pakeitimų. Legalūs dokumentai, vairuoja, patirtis. Tel. 708-307-4619.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. Tel. 773-615-5235.

■ Sąžininga moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali prižiūrėti 2 žmones, skaniai gamina valgyti, gali išleisti atostogų, turi dokumentus, geros rekomendacijos. Tel. 708-691-6542.

■ Moteris gali prižiūrėti pagyvenusį žmogų bet kurioje valstijoje. Turi rekomendacijas, patirtį. Tel. 847-281-6659.

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų
ruošos darbininkėms.

Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.

Kreiptis:
ALL CARE

Employment Agency
Tel. 773-736-7900

PERKA

PERKAME
GINTARA
IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT
GINTARO GRYNUOLIUS.
Atvykstame į namus.

Tel: 708-603-5494

Kovo 1 d. PLC
Lemonte, Kaziuko mugėje,
pirksime gintarą

www.draugas.org

IŠ KELIONĖS SUGRĮŽUS

Venecijos karnavalas – šventė, kuri pasilieka su tavimi

Atkelta iš 1 psl.

Vieni šaltiniai teigia, kad kasmet į keliolika dienų besitęsiantį karnavalą suvažiuoja apie pusę milijono žmonių, kiti mini ir 800 tūkstančių. Verta paminėti, kad pačioje Venecijoje gyvena apie 270 000, o miesto istoriniame centre – apie 63 000 gyventojų. Kai kurios iš jų visai mažos, negyvenamos, kitos yra gausiai lankomos turistų – Murano saloje visus domina spalvingi namai ir jos gyventojų pamėgtas nérinių verslas, o Burano saloje – stiklo dirbtuvės.

Venecijos miestas įkurtas V amžiuje, nuo XIII a. jis tapo svarbiu jūrų uostu ir iki XV a. turėjo didžiulę įtaką siaurės Italijoje ir rytinėje Viduržemio jūros pakrantėje, daug kolonijų, garsėjo savo pirkliais ir amatais. Palaipsniui Venecija savo įtaką prarado (ypač dėl turkų antpuolių), o 1797 m. pateko į Austrijos valdžią. Prie Italijos karalystės Venecija prijungta 1866 m. Nuo 1987 m. Venecija įtraukta į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą, tad čia nuolat plūsta turistai, o ypač jų gausu per garsųjį karnavalą.

Venecija garsi visame pasaulyje dėl savo kanalų. Ji pastatyta ant žemų, dumblinių Adrijos jūros vandenų, kurie reguliariai patvinsta. Miestas turi 118 salelių ir apie 150 kanalų. Salos, ant kurių stovi miestas, yra sujungtos maždaug 400 tiltų. Senamiestyje tiltai naudojami kaip keliai, o visas transportas yra ant vandens. Venecija yra didžiausias Europos miestas, kuris pasižymi mažiausiu automobilių skaičiumi.

Karnavalo metu vyksta daugybė pačių įvairiausių renginių. Šiame jo šūkis buvo „Skaniausias pasaulyje festivalis“, tokiu būdu prisiderinant prie nuo gegužės 1 iki spalio 31-osios Milane vykšiančios pasaulinės EXPO parodos šūkiu „Maitinant planetą energija gyvenimui“ (Feeding the planet, energy for life). Toks šūkis reiškė, kad vyko daug gastronominių renginių, degustacijų, kurių metu ragauti vietos patiekalai ir Veneto regiono, kuriam priklauso Venecija vynai.

Bilietai į renginius ir spektaklius kainos skiriasi – dalyvauti apžvalgiame ture po Veneciją galima už 30 dolerių, ekskursija didžiojo moterų suvedžiotojo Kazanovos vietomis kainuoja apie 47 dolerius, o už dalyvavimą šiemet švento Valentino puotoje vasario 14-ąją norintys turėjo pakloti net apie 900 dolerių. Tačiau karnavalas skirtas visiems – pasivaikščiėjimas jame, gėrintis išradingomis kaukėmis, džiūgaujant kartu su minia nieko nekainuoja. Sakoma, kad po kaukėmis slepiasi ne vien paprasti venecijiečiai, bet ir kitų šalių karaliai, princai, verslo magnatai.

Prieš keletą amžių ypač buvo pabrėžiama socialinė karnavalo reikšmė, nes karnavalo metu po kaukėmis slėpėsi ir aristokratai, ir vergai, o kaukės ir kostiumai suteikdavo venecijiečiams anonimiškumą, išnykdavo visi socialiniai skirtumai. Taip pat būdavo daug lošiama ir neretai visiškai prasilosiama kazino

Žodis „karnavalas“ turi dvi kilmės versijas. Viena jų aiškina, kad, jis kilęs iš lotyniško termino „carnis valeo“, kuris reiškia „atsisveikinimą su mėsa“. Karnavalas būdavo paskutinė

Karnavalas užburia persirengėlių kostiumais ir kaukėmis A. Vaškevičiaus nuotraukos.

Venecijoje per karnavalą – minios turistų.

galimybė pasimėgauti gardžiais mėsos kepsniais prieš ilgai trunkantį pasninkavimą iki šventų Velykų. Pasak antrosios versijos, žodis „karnavalas“ kilęs iš lotyniškos frazės „carrus navalis“, kuri reiškia laivelių procesijas, kurių metu buvo atliekamos apšvalymo apeigos. Abi versijos atrodo pakankamai įtikinančios.

Pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose karnavalas paminėtas dar 1094 metais, tačiau jo ištakos – antikos epochoje. Išskilmės dievo Saturno garbei būdavo rengiamos nuėmus derlių ir lydimos masinių pasilinksminimų. Tuomet vargšams šventės metu buvo leidžiama lygiomis teisėmis sėdėti prie ponų stalo kartu su šeimininkais, bet tam, kad klasinė nelygybė nesugadintų linksmybių, visi savo veidus slėpdavo po kaukėmis.

Didžiausią populiarumą Venecijos karnavalai pasiekė XVIII amžiuje. Šokiai aikštėse ir prabangūs karnavalo kostiumai tapo aukštosios mados pa-

vyzdžiu, o pagrindiniai šventės veikėjais tapo itališkos komedijos herojai. Klasikinėje komedijoje kaukė atspindėdavo pagrindines herojaus savybes, o kiekvienas veikėjas turėjo savo kaukę, būdingą tik jam. Karnavalas kasmet pradėdamas Angelo skrydžiu juo tampa kokia nors Italijos ar pasaulio įžymybė.

Iš istorijos metraščių galima sužinoti, kad karnavalo dalyviai susidurdavo su įvairiais draudimais. Štai 1268 metais buvo išleistas įstatymas, kuriuo uždrausta vyrams su kaukėmis svaidytis kiaušiniiais, mat vyrai kiaušinius, pripildytus kvėpalų, svaidydavo į moteris; XIV amžiuje išleistas įsakymas, kuriuo uždraustos linksmybės naktį – žmonės su kaukėmis negalėjo vaikščioti Venecijos gatvėmis naktį, moterims su kaukėmis buvo uždrausta įžengti į bažnyčias ar vienuolynus.

Iki XVII amžiaus Venecijos gatvėse buvo įprasta matyti žmones su kaukėmis. Tačiau vietos valdžia išleido

Straipsnio autorius su daktaro Maro kauke.

griežtus įstatymus, kuriais uždrausta dėvėti kaukes ne karnavalo metu, kaukėtiems piliečiams įeiti į bažnyčias ir kitas šventas vietas; prostitutės negalėjo viešose vietose dėvėti kaukių; moterys negalėjo persirengti vyrais ir atvirkščiai. Ir dabar Venecijos bažnyčiose įeinančius pasitinka užrašai, jog kaukių dėvėti maldos namuose negalima.

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet karnavale buvo galima išvysti pačių įvairiausių kaukių. Nemažai Venecijos gyventojų pasipuošė ne tik kaukėmis, bet ir įmantriais kostiumais, juos taip pat galėjo išsinuomoti visi norintys turistai. Paprasčiausią kaukę Venecijoje karnavalo metu galima nusipirkti už maždaug 12 dolerių, domino kainuoja dar mažiau. Vyrai paprastai perka daktaro maro kaukę ilga nosimi – teigiama, kad pasilenkus prie maru sergančio ligonio nosis padėdavo išlaikyti atstumą nuo užkrato, o jos vidus dar būdavo prikimštas vaistažolių užkratui stabdyti.

Dar XVIII amžiuje karnavalas trukdavo ne keliolika dienų kaip dabar, o keletą mėnesių – nuo spalio, kai atsidadydavo teatrai, iki Pelenų dienos. 1797 metais, Venecijai tapus Austrijos dalimi, karnavalas buvo uždraustas, ir iki 1861-ųjų karnavalo tradicijos buvo puoselėjamos tik kai kuriuose rūmuose. Ir tik palyginti neseniai, 1979 metais nuspręsta Venecijos karnavalą vėl pradėti rengti. Tai buvo itin racionalus sprendimas, atnešantis šiam nepaprastam miestui kiekvienais metais didžiulius pinigus, kuriuos čia palieka turistai.

Venecijos karnavalas dar ypatingas ir tuo, kad jis apima visą miestą – kostiumais pasipuošę žmonės užpildo visas gatves, aikštėse rengiami koncertai ir spektakliai, magų, žonglierių, akrobatų, klounų, mimų ir gyvačių kerėtojų pasirodymai, leidžiami fejerverkai, Didžiajame kanale vyksta valčių ir gondolų paradai. Šventei artėjant į pabaigą renkama gražiausia kaukė ir deginama šiaudinė baidyklė – tai simbolizuoja gamtos atsinaujinimą. Bažnyčios varpų gaudesys skelbia gavėnios pradžią.

Kai didžioji metų fiesta baigiasi, Venecija vėl ima gyventi įprastu ritmu ir pradeda laukti būsimo karnavalo – kitamet jis vyks nuo sausio 23 iki vasario 9 dienos. Visi norintys pajusti, kas tai yra Venecijos karnavalas, jau dabar gali planuoti kelionę – išpūdziai iš jos neišblės dar labai ilgai.

Turgaus diena Šilokarčemos miestelyje, dabar vadinamame Šilutė. XX šimtmečio pradžia.

Apie Mažąją Lietuvą

Atkelta iš 1 psl.

gai buvo auginami Trakėnuose ir kitose vietovėse. Rytų Prūsija ir Mažoji Lietuva buvo pagrindiniai arklių tiekėjai Prūsijos ir Vokietijos kariuomenėms.

Mažosios Lietuvos lietuviai tarnavo Prūsijos ir Vokietijos kariuomenėse, kovojo prieš rusus, austrus, prancūzus, danus Pirmajame ir Antrajame pasauliniuose karuose. Dauguma Prūsijos lietuvių tarnaudavo raitelių pulkuose, nes augę ūkiuose buvo geri raiteliai. Prūsijos kariuomenėje, XVIII ir XIX šimtmečiuose, veikė atskiri lietuvių raitelių pulkai. Maždaug 10 000 Prūsijos lietuvių tarnavo Kaizerio kariuomenėje per Pirmąjį pasaulinį karą, ir maždaug tiek pat vokiečių Wehrmache per Antrąjį. Daugelis žuvo.

Prekyba medžių rąstais ir mediena bei medžio apdirbimas XVIII šimtmeetyje virto krašto ekonomikos pagrindu, buvo įsteigta daug lentpjūvių. Įsisteigė ir kitokios gamyklos – plytinės, bravorai, odų apdirbimo, celiuliozės ir faneros gamyba. Prekyboje ir gamyboje vyravo vokiečiai ir žydai, bet XIX šimtmečio pradžioje, panaikinus baudžiavą, daugiau lietuvių užsiėmė verslu.

Mažoji Lietuva nebeegzistuoja kaip geografinė vieta, tačiau iševijos lietuvininkų telkiniai šiandien gyvuoja kituose kraštuose – Lietuvos Respublikoje, Amerikoje, Kanadoje ir kitur.

Knyga *Concise Encyclopaedia of Lithuania Minor*, kurią išleido JAV ir Kanados Mažosios Lietuvos fondas kartu su Mokslo ir enciklopedijų leidybos centru Vilniuje, yra naudinga ir eiliniam skaitytojui, kuris domisi Lietuvos ir Prūsijos lietuvių istorija, ir mokslininkui, kuris ieško žinių anglų

Lietuvininkai turguje prie Priegliaus upės, Karaliaučius, 1870 m.

kalba apie Mažąją Lietuvą.

Knygos pabaigoje lietuviški vietovardžiai pristatomi kartu su jų vokiškais ir rusiškais vardais. Tai yra labai svarbus surašymas, nes skaitant įvairias knygas ir tyrinėjant žemėlapius, neįmanoma juose susigaudyti, jei nežinai, kad, pvz., lietuvių Tilžė, vokiečių *Tilsit* ir rusų *Sovietsk* yra vienas ir tas pats miestas. Knygoje pateikiamas bibliografinis sąrašas leidinių lietuvių, vokiečių ir rusų kalbomis ir tolimesnėms studijoms.

Prūsijos vokiečiai daugiau nei vieną kartą yra pasireiškę Europos istoriniuose įvykiuose, bet mažai yra rašyta apie Prūsijos lietuvius, tarp kurių Prūsijos vokiečiai apsigyveno. Ši svarbi ir vertinga knyga nušviečia dažnai praleidžiamą Šiaurės Europos istorijos dalį.

Buntinų šeimos nariai priešais savo sodybą greta Klaipėdos, maždaug 1916 m. Kairėje – Ramūno senelė, ant žirgo – vienas iš jos sūnų.

Iš Ramūno Buntino, dabar gyvenančio Čikagoje, archyvo

Reiškiamo gilią užuojautą

A. A. ALGIMANTUI KEZIUI

mirus, mūsų *Lituanus* žurnalo ilgamečiam redakcijos kolektyvo bendradarbiui.

Lituanus Taryba

Iškeliavus Amžinybėn Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Budrio fotoarchyvo įkūrėjui ir ilgamečiam jo vadovui bei globėjui

A. A. ALGIMANTUI KEZIUI

nuoširdžiai užjaučiame velionio artimuosius ir gimines.

LTSC taryba, valdyba ir darbuotojai

Išėjus į amžinybę Sūduvos krašto sūnui, fotomenininkui

A. A. ALGIMANTUI KEZIUI

reiškiamo nuoširdžią užuojautą velionio seseriai DANUTEI KEZYTEI-WOLOSENKO, jos šeimai, visiems KEZIŲ giminės nariams, velionio bičiuliams ir kūrybos gerbėjams.

*Algimanto Kezio galerija
Pasaulio kybartiečių draugija*

www.draugas.org/mirties.html

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Palos-Gaidas FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) kovo 1 d. 10 val. r. šv. Mišiose švęsime antrąjį Gavėnios sekmadienį. Po šv. Mišių parapijos salėje vyks Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugijos narių susirinkimas.

■ **Kovo 1 d., sekmadienį, Dievo Apvaizdos** parapijos kultūros centre Detroito Gabijos ir Baltijos skaučių ir skautų tuntai ruošia savo tradicinę Kaziuko mugę. Tel. pasiteirauti: 313-892-1860 (priedėtinis nr. 235) ir mob. tel. 517-974-2949 (A. Anužis).

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** kovo 4 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite LRT sukurtą filmą apie istorinį Virbalio miestelį, vyresnįjį Kybartų „broliuką“. Girdėsite vaizdingai pasakojamus gyventojų atsiminimus, daugeliui primenančius ir Antrojo pasaulinio karo okupacijų metus.

■ **Kovo 7 d., šeštadienį, „Žiburėlio“** Montessori mokyklėlė kviečia tėvelius ir vaikus į „atvirų durų“ dieną. Laikas – nuo 9 iki 11 val. ryto. Vieta – „Žiburėlio“ klasė Pasaulio lietuvių centre. Info tel. 630-257-8891.

Kviečia bendrauti lietuviukus

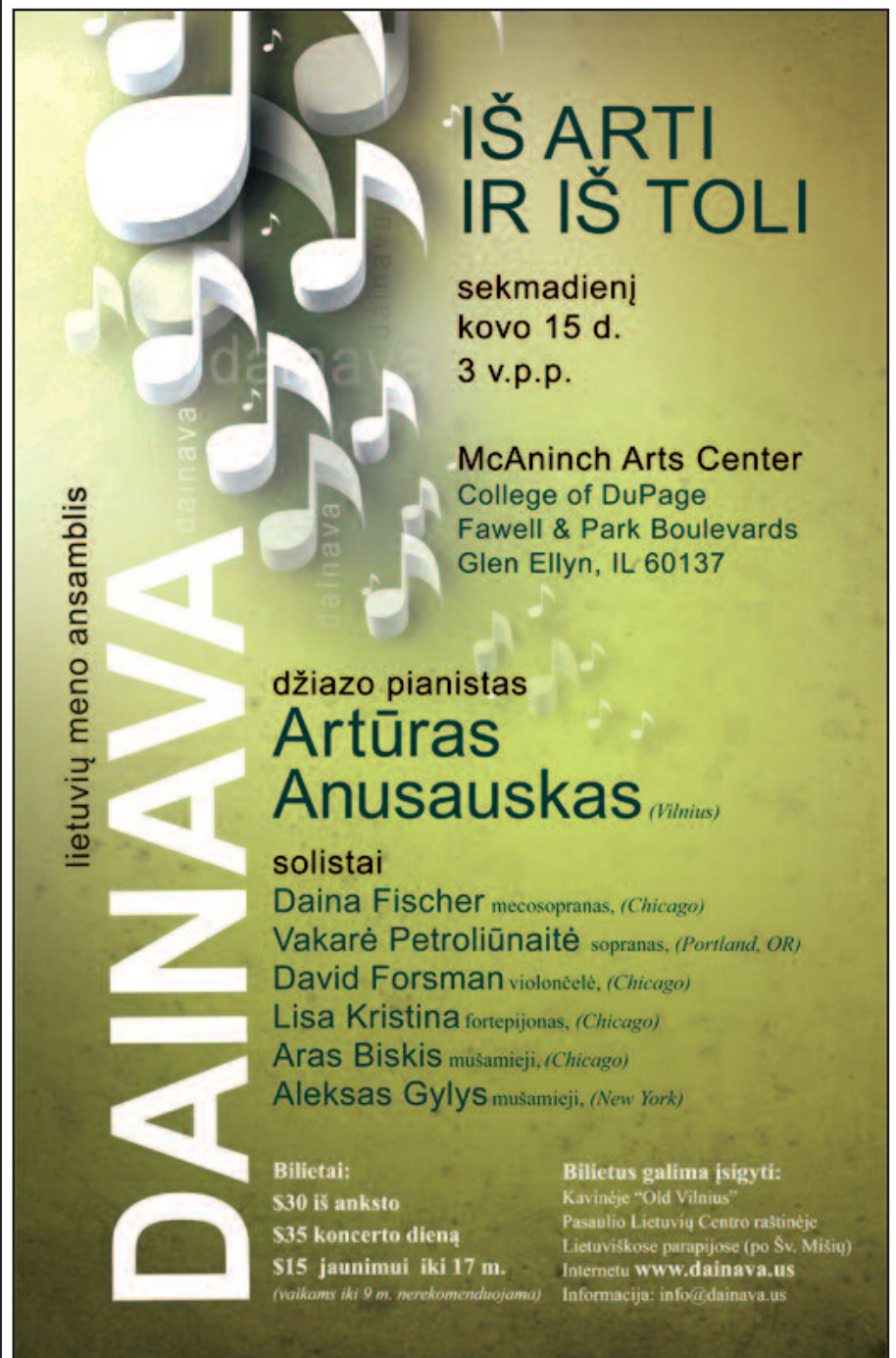
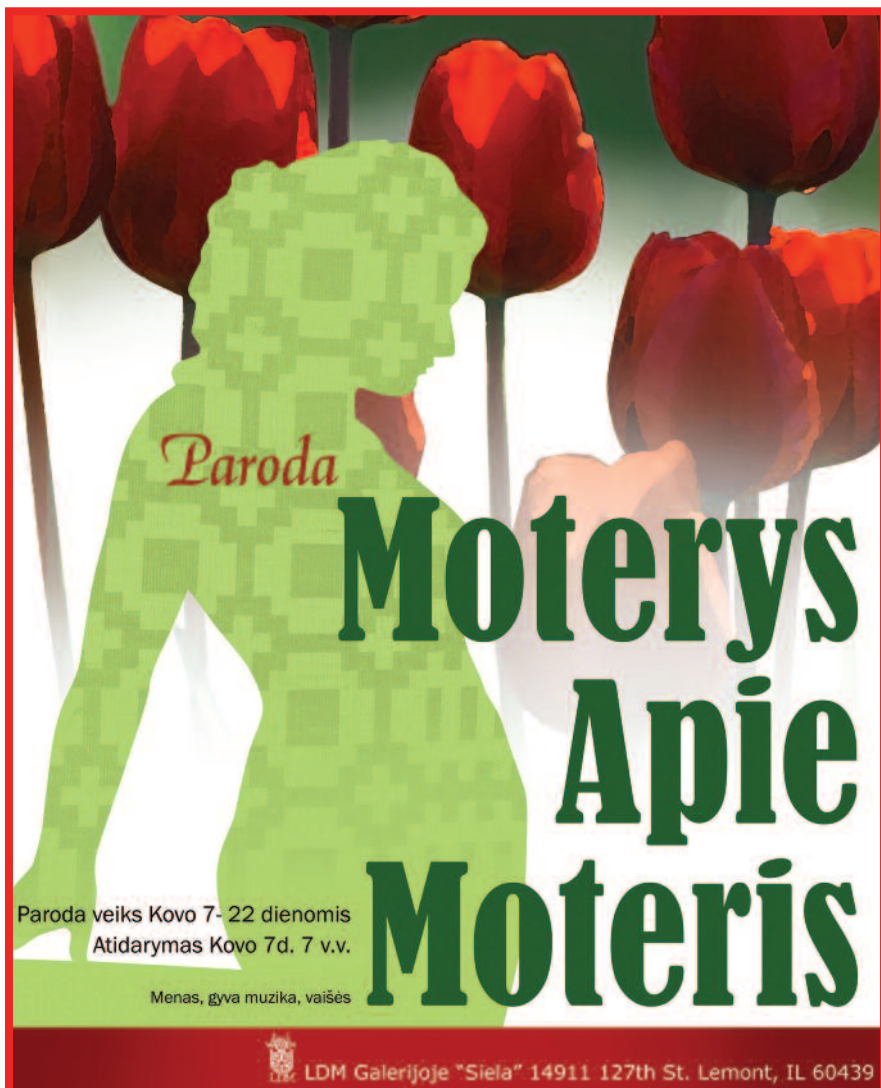
Lietuvos vaikų ir jaunimo centras (LVJC) inicijuoja pilietinę akciją „Lietuva kviečia“, skirtą suburti skirtingose šalyse gyvenančius lietuvių vaikus, dabartinius jų klases draugus ir Lietuvos mokyklų moksleivius kartu pasveikinti Lietuvą, mininčią Nepriklausomybės atkūrimo 25-metį.

Visas šalies ugdymo įstaigas – mokyklas, neformaliojo švietimo įstaigas, kviečiame jungtis prie pilietinės akcijos. Pedagogų prašome paskatinti moksleivius susisiekti su užsienyje besimokančiais klases draugais ir **2015 m. kovo 10 d.**, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos išvakarėse, padėti jiems suorganizuoti bendrą tarptautinę Skype konferenciją, kurioje dalyvautų dviejų klasių moksleiviai.

Skype konferencijos metu kviečiame moksleivius susipažinti su užsienyje, kartu su buvusiu mokslo draugu besimokančiais bendraamžiais ir, aptarus abiejų šalių jaunimą dominančias temas, pasveikinti Lietuvą Nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio proga – sukurti ir išsiųsti bendrą elektroninį sveikinimą.

Registracijų laukiama iki **2015 m. kovo 1 d. el. paštu lithuaniancalling@lvjc.lt**. Daugiau informacijos Lietuvos vaikų ir jaunimo centro internetinėje svetainėje www.lvjc.lt.

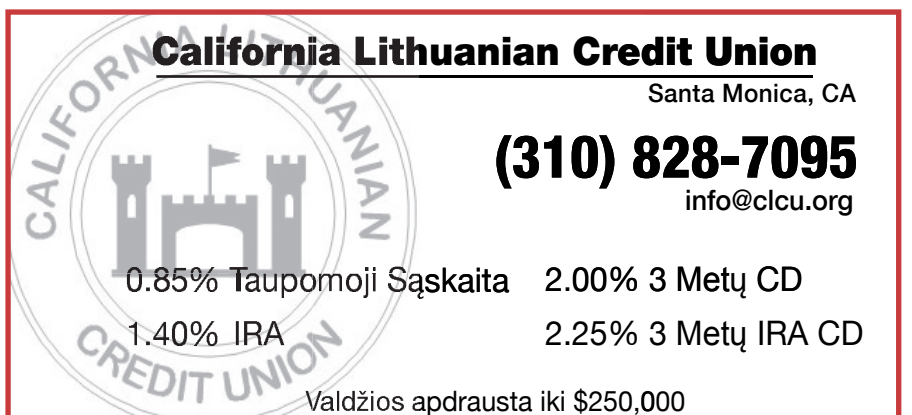
Švietimo ministerijos info

Kovo 11-osios – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 25-mečio proga Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėms Amerikos Valstijoms ir Meksikai Žygimantas Pavilionis tapo Lietuvių Fondo nariu. Sveikiname gerbiamą ambasadorių ir kviečiame visus, kuriems rūpi lietuvių išlaikymas ir puoselėjimas išsivijoje, tapti šios garbingos organizacijos nariais. Nuotraukoje: ambasadorius Žygimantas Pavilionis (k.) ir Lietuvių Fondo tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas.

facebook.com nuotr.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank**, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747

Advokatas **VYTENIS LIETUVNINKAS** 4536 W. 63 Street Chicago, IL 60629 (Skersai gatvės nuo „Draugo“) Tel. 773-284-0100